

Uredništvo: uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 23-61-23-64. Mesna naročnina 25 lir, za inostranstvo 40 lir. — Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.394 za inserate. Izključno zastopstvo za oglaševanje v Italiji in inostranstvu: UPI S. A. Milano. Rokopisov ne vračamo.

SCLOVENE

AVGUST - 1944

13

NEDELJA

Neue ergebnislose Durchbruchversuche des Feindes in der Normandie

Heftige Kämpfe bei Le Mans, um Alencon und St. Malo — Neuer Erfolg unserer U-Boote — Terrorangriff auf das Strassburger Münster — Erneute sowjetische Angriffe und Durchbruchversuche an verschiedenen Teilen der Ostfront zerschlagen

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 12. August. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Südöstlich Caen und beiderseits der Orne wurden starke örtliche Angriffe unter hohen Verlusten für den Feind abgewiesen. Im Abschnitt südlich Viere-Mortain setzte der Gegner seine Durchbruchversuche den ganzen Tag hindurch fort. Durch unsere sofort einsetzenden Gegenangriffe konnte er jedoch an keiner Stelle wesentlichen Geländegewinn erzielen. Heftige Kämpfe sind noch im Gange.

Nördlich Le Mans hat sich der Feind verstärkt und ist bestrebt, durch Angriff nach Norden in den Rücken unserer Hauptfront zu stoßen. Um Alencon sind heftige Kämpfe entbrannt.

Die tapfere Besatzung von St. Malo schlug auch gestern wieder alle feindlichen Angriffe in erbitterten Kämpfen verlustreich für den Gegner ab.

Unterseeboote versenkten vor der Invasionsküste und in anderen Seegebieten vier Frachter mit 22.000 BRT und zwei Minenräumboote. Drei weitere Schiffe und ein Zerstörer wurden torpediert, drei feindliche Flugzeuge abgeschossen.

Schweres V-1-Vergeltungsfeuer liegt Tag und Nacht auf dem Grossraum von London.

Aus Italien werden keine Kampfhandlungen von Bedeutung gemeldet.

Im Osten wurden erneute Angriffe der Sowjets bei Sanok und Mielec nach hartem Kampf ebenso zerschlagen wie im grossen Weichselbogen westlich Baranow und südöstlich Warka. Eine grössere Anzahl feindlicher Panzer wurde abgeschossen.

Nordwestlich Bialystok wurden erneute Durchbruchversuche der Sowjets durch unsere Panzerverbände vereitelt. In einer Einbruchsstelle sind die Kämpfe noch im Gange.

An der lettischen Front wurden andauernd, von Panzern und Schlachtfliegern unterstützte Angriffe der Bolschewisten im wesentlichen abgewiesen, örtliche Einbrüche abgeriegelt. Südwestlich des Pleskauer Sees konnte der Feind nach erbitterten und verlustreichen Kämpfen etwas Boden gewinnen. An der Narwafront blieben Angriffe der Sowjets erfolglos.

Nordamerikanische Bomber führten Terrorangriffe gegen Südwestdeutschland. Besonders in den Städten Strassburg, Saarbrücken und Mülhausen entstanden Schäden in Wohnvierteln und an Kulturdenkmälern. Das Strassburger Münster wurde beschädigt.

In der Nacht griff ein schwächerer Verband feindlicher Störflüge die Reichshauptstadt an. 11 Terrorbomber wurden abgeschossen.

Novi brezuspešni sovražni probojni poskusi v Normandiji

Silni boji pri Le Mansu, za Alencon in St. Malo — Nov uspeh naših podmornic — Strahovalni napad na strassburško katedralo — Razbiti ponovni sovjetski napadi in probojni poskusi na različnih delih vzhodnega bojišča

Führerjev glavni stan, 12. avg. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Jugovzhodno od Caena ter na obeh straneh Orne so bili z visokimi izgubami za sovražnika odbiti močni krajevni napadi. Na odseku južno od Viere-Mortaina je nadaljeval nasprotnik ves dan s svojimi probojnimi poskusi. Zaradi takojšnjih naših protinapadov ni mogel na nobenem mestu doseči pomembnejše pridobitve ozemlja. Silni boji so še v teku.

Severno od Le Mansa se je sovražnik ojačal in namerava z napadom proti severu suniti v hrbet naše glavne bojne črte. Za Alencon so se razpletli silni boji. Hrebca posadka St. Maloja je tudi večer v ogroženih bojih z velikimi izgubami za nasprotnika odbila vse sovražne napade.

Podmornice so potopile pred invazijsko obalo in na drugih morskih področjih 4 torpne ladje z 22.000 tonami ter 2 čistišča min. 3 nadaljnje ladje in 1 rušilec so bile torpedirane, 3 sovražna letala sestreljena.

Težak masčevalni ogenj »V 1« leži dan in noč nad velepodročjem Londona. Iz Italije ne poročajo o nobenih pomembnih bojih.

Na vzhodu so bili po trdih bojih razbiti ponovni sovjetski napadi pri Sanoku in Mielcu kot v velikem kolenu. Visle zahodno od Baranova in jugovzhodno od Varke. Uničeno je bilo večje število sovražnih oklepnikov.

Severozahodno od Bialystoka so naši oklepniški oddelki preprečili ponovne sovjetske probojne poskuse. Na nekem vzhodnem mestu so boji še v teku.

Na latviškem bojišču so bili v glavnem odbiti nadaljnji z oklepniki in bojnimi letalci podprti boljševiški napadi ter zajezen krajevni vdor. Jugovzhodno od Pskovskega jezera se je posrečilo sovražniku po ogroženih in izgubljenih bojih pridobiti nekaj ozemlja. Na bojišču pri Narvi so ostali sovjetski napadi brezuspešni.

Ameriški bombniki so izvedli strahovalne napade na jugozahodno Nemčijo. Posebno v mestih Strassburg, Saarbrücken in Mülhausen je nastala škoda v stanovanjskih četrtih in na kulturnih spomenikih. Poškodovana je bila strassburška katedrala.

V noči je napadel slabši oddelki sovražnih motilnih letal glavno mesto Nemčije. Sestreljenih je bilo 11 strahovalnih bombnikov.

Nadaljnje odredbe za totalno mobilizacijo

Berlin, 12. avgusta. Državni opolnomočenec za totalno mobilizacijo sporoča:

Nekatera osrednja oblastva so že izvedla prve pred kratkim sporočene ukrepe osnovne in daljnosežne narave za izenačitev našega javnega življenja glede zahtev totalne vojne.

Državni minister dr. Ohnesorge. delovodja enega največjih nemških podjetij, je v najkrajšem času skupno z državnim opolnomočenecem za totalno mobilizacijo s pravo narodnosocialistično odločitvijo izvršil in pripravil za izvedbo poenostavljen program za njegovo podjetje, ki bo stavljal na razpolago oborožili v vojski več desetstičov visokovalificiranih delovnih moči in vojakov. Ta prispevek, ki ga je napravila nemška državna pošta za skupne vojne napore, zahteva seveda od vse ljudske skupnosti, da se odreče gotovim stvarim, ki so bile doslej po 5 letih obdržane deloma še v predvojnem obsegu.

Kot takojšnji ukrepi bodo izvedeni:

1. Ustavitev pošiljanja tiskovin, trgovskih papirjev in blagovnih vzorcev.
2. Ustavitev pošiljanja paketov.
3. Daljnosežne omejitve v paketni službi, pri čemer bo zagotovljeno pošiljanje oboroževalnih in življenjskovažnih dobrin.
4. Ustavitev dostavljanja pism v nedeljo ali kakšen drugi dan v tednu.
5. V vseh mestih bodo le enkrat na dan raznašali pisma.
6. Nadaljnje močne omejitve izpraznjenja pisemskih nabiralnikov.
7. Ustavitev vojno nevažnih privatnih medkrajevnih telefonskih razgovorov, kakor to zahtevajo krajevne razmere.
8. Odpade poročevalska služba, kot na primer predprijava.
9. Razpošiljanje telefonskih medkrajevnih računov v obdobju treh ali več mesecev.

10. Ustavitev nekaterih vrst telegramov.

Posamezni ukrepi stopijo v veljavo že v bližnjih dneh ter bo o njih ravnanje nemških post izdalo še potrebne podrobne določbe. Potrebno je sodelovanje vsega prebivalstva, če se hoče, da bodo dosegli ti ukrepi zvišanje naših vojnih naporov. Vsakdo naj pomisli, kadar uporablja naprave državnih post, da se lahko samo z razumevanjem nemotno izvaja omejeno poslovanje. To velja predvsem za pošiljanje navadnih dopisnic in pism ter za uporabo krajevnih in predvsem medkrajevnih telefonskih razgovorov. Če bi ostal ta poziv na javno brezuspešen, bodo morale biti podvzete nadaljnje pomembne omejitve.

Tudi nemški pravosodni minister dr. Thierack je podzvel na svojem službenem območju daljnosežne omejitve, s katerimi bo oproščenih več deset tisoč delovnih moči. Ti ukrepi pa ne bodo imeli na javno življenje tolikšnega vpliva, kot ukrepi nemške državne pošte. Vendar bo moralo prebivalstvo tudi na tem področju prispevati k uspehu teh ukrepov.

Berlin. Jutranji listi objavljajo sliko o prvem poskusu atentata na Führerja. Na sliki vidimo Führerja, bivšega generalnega majorja Stieffa in 3 vojake, ki so predvajali Führerja dne 7. julija nove uniforme. Na razpravi se je izkazalo, da so nameravali atentatorji spravi pri priložnosti vojakov bomba s tempranim vžgalom, ki naj bi uničila Führerja in njegovo okolico.

Berlin, DNB, je izvedel, da poročilo, ki so ga razširile britanske agencije in po katerem naj bi Amerikanci zasedli Chartres, ne odgovarja dejstvu.

Stockholm. Ameriški admiral Nimitz je objavil, da so znašale ameriške izgube na Guamu dosedaj 7247 mož, med njimi 1214 padlih.

Uspešni nemški protinapadi v Normandiji

Berlin, 11. avgusta. V Normandiji so izvedle nemške čete v četrti južno od Caena in južno od Vira protinapade proti prodrlim sovražnim silam. Čeprav meče Montgomery na področje vzhodno od Orne, ki postaj vedno bolj velikanski grob sovražnih oklepnikov, stalno nova ojačenja, so morali Kanadci po hudih spremembah bojnih zopet izprazniti več krajev na cesti Caen-Falaise.

Sovražnikov pritisk je zaradi visokih izgub popustil. Kanadci niso mogli več napredovati.

Zahodno od Orne je ležalo težišče bojev južno od Vira. Nad 100 ur se bjejo tu izredno srditi boji. Amerikanci skušajo tu s stalnimi težkimi sunki streti levo krilo nemškega bojišča med Orno in Viro. Nemške čete pa vračajo udarce z vso energijo. Uspejo jim je, da so vrgle začasno med Virom in Gathimo prodrlje sovražne sile zopet na njihove prvotne postojanke ter da so očistile starejši vdore. S tem uspehom so se nadalje utrdele nemško frontno izboklino med južnim koncem Severskega gozda in reko Seluno, kjer divjajo prav tako hudi boji.

Dalje proti jugu so Amerikanci ob Mayenni le obotavljaje tipali proti vzhodu. Le pri Le Mansu pa so bili zelo aktivni. Sovražne sile so tu prodrele proti

severovzhodu. Nemški zaporni oddelki so jim vsepovsod zaprli pot. Smer teh sunkov kaže, da hoče priti nasprotnik do na severu ležečih nemških oskrbovalnih črt. Področje južno od Le Mansa je prosto sovražnika. Hudi boji pa se vrše ob gornji Loiri. Dopoldne se je pričel tamkaj že več dni pričakovani napad gibljivih severnoameriških čet.

Na Bretanskem polotoku je sovražnik v zadnjih 24 urah z močnimi oklepniškimi in letalskimi oddelki napadal nemška obalna oporišča. Ozemlje pred St. Nazairom je ostalo trdno in v vsej globini v nemških rokah. Tudi pred Lorientom so se izjalovili sovražni napadi. Branilci Bresta so izvedli več protisunkov ter zadali sovražniku pomembne izgube. Pri tem so uničili številne severnoameriške oklepneke. Na severni obali Bretanije se sovražnik razen pri St. Maloju približuje nemškim oporiščem tudi severno od Guincampa. Izredno ogroženi boji so divjali zopet pri St. Maloju. Nemški vojaki so izkoristili skalnato ozemlje ter podporno obalnih baterij v polnem obsegu ter so zadali sovražniku s svojimi protisunkovnimi stalne visoke izgube. Med drugim jim je uspelo, da so pri enem izmed zadnjih protinapadov obkolili neko ameriško bojno skupino. Nasprotnik dovaža stalno nove sile ter ojačuje predvsem uporabo

topništva. Silovitost bojov narašča od ure do ure.

Letalstvo je poseglo v boje na vseh žariščih zlasti pri Breceju, Mortainu in Le Mansu. Borbeno letala so bombardirala sovražne kolone ter so uničila številna z oskrbovalnim materialom natovorena vozila.

Na morju se nadaljujejo boji proti sovražni oskrbovalni mornarici. Oddelki bojnih letal so zažgali v Seinskem zalivu 4000 ton veliko prevozno ladjo. Pred Le Havrom so opazili v poznih večernih urah eksplozijo neke nadaljnje sovražne ladje. Dim se je dvigal več sto metrov visoko v zrak. Verjetno je šlo za petrolejsko ladjo, ki je gorela nad eno uro.

Resno svarilo

Stalinovo geslo, da boče zgraditi komunizem samo v eni državi, v SSSR je zgolj agitacijsko geslo za tuje, zlasti za demokratske države. V resnici pa so najozi Stalinovi sodelavci že večkrat nedvomno izjavili in to je tudi jasno razvidno iz obrisov njegovih sedanjih načrtov, da je Stalin najzvestejši izvrševalec Trockijevega programa in priganja svetovne revolucije. Stalin je prepričan, da je sedanja svetovna vojna tista vojna, o kateri je dejal Lenin, da se bo v njej porodila svetovna revolucija. Moskovski mogočnjaki gledajo popolnoma hladnokrvno na dogodke, kakor so morali v SSSR milijoni delavcev in kmetov leta in leta noč in dan opravljati najbolj suženjska dela v veliki bedi in pod stalnim nečloveškim pritiskom, samo da so kovali orožje za to vojno, tako naj bi ljudstvo drugih držav oamljeno z zapeljivimi komunističnimi gesli, ki se ne bodo nikdar izvedla, ustvarjala pogoje za boljševizacijo sveta. Zelja Moskve je, da bi ljudstvo različnih narodov samo uničevalo svoje narodno imetje, svojo industrijo, svoje prometne zveze, svoje kmetijske pridelke, svoje kulturne ustanove. Če bodo namreč ljudstva v samouničevalnem besu popolnoma razdejala svoja visoko razvita narodna gospodarstva, če bodo iztrebile vodilne plasti razumnosti in če bodo ljudske množice oropane vodstva z najbolj krvavim nasiljem potisnjene k tlom, bi bilo lahko delo, te narode brezpogojno podvreči po svetovni nadvladi hlepečih moskovski vodilni kliki.

Sele, če poznamo to ozadje, lahko razumemo, zakaj boljševiki po raznih krajih in med različnimi narodi organizirajo ter plačujejo tolovajske tolpe, ki tako blazno delajo proti interesom svojih lastnih narodov. Potem tudi lažje razumemo razne novejšje politične dogodke, med katere spada zlasti neuspeli obisk poljskega begunskega ministrskega predsednika Mikolajczyka v Moskvi. Moskva hoče čisto jasno uničiti enkrat za vselej poljski narod in si ga podvreči. Pri tem prav nič ne gleda na sredstva ali na obzire v svetovni javnosti. Mikolajczyka povabijo na obisk v Kremenj, da bi svet malto uspal, medtem pa za bojno črto razorožujejo, zapirajo in pobijajo poljske vojsake in častnike. Stalin torej na vsak način brez ozira na levo ali desno stremi po uničenju vseh poljskih narodnih elementov, s tem pa po uničenju Poljske in po popolni boljševizaciji poljskega naroda. Takšno usodo, ki je sedaj zadela Poljsko, so Sovjeti pripravili tudi za ostale narode, pa naj se imenujejo Finci, Estonci, Rumuni, Francozi ali Angleži, za vsakega takrat, ko bo ugodna priložnost in po zanj primerni taktiki.

Neposredno ogroženi evropski narodi so spoznali to nevarnost in se ji po svojih močeh upirajo. Pri tem jih podpira močna nemška vojska, ki je danes edina sposobna odvrniti boljševiško nevarnost, ki se oprta na orožje, vali proti zahodu. Na žalost pa niso spoznali te nevarnosti tisti, proti katerim je konec koncev najbolj naperjena in se sedaj celo podpirajo ter si tako sami zapenjajo vrvi okoli vratu: Angleži in Amerikanci. Toda to je njihova stvar in jo bodo nekoč tudi sami morali bridko obžalovati. Nas pa predvsem zanimala naša usoda in naše svobodno narodno življenje, ki bi ga boljševizem zadulil in zato se zanašajo na božjo pomoč in na lastne sile na domačih tleh z vso odločnostjo borimo proti brezbožnemu in protinardnemu komunizmu, ki ne sme nikdar zmagati v našem narodu. Poljski primer pa je dovolj resno svarilo za nas in za vse druge.

Obrambna bitka na vzhodu

Berlin, 12. avg. Mednarodni poročevalski urad poroča k obrambni bitki na vzhodnem bojišču: Napadi nemških in madžarskih gorskih čet severno od Karpatskega prelaza so tudi večer dobro napredovali. Boljševiki so bili z visokimi krvavimi izgubami vrženi preko svojih prejšnjih izhodnih postojank ter so pustili v rokah zaveznikov čet razen številnih ujetnikov tudi velik plen orožja.

Medtem ko je bilo na širokih delih Karpatskega predgorja večer mirno, so pričeli boljševiki zahodno od Sanoka ponovno z velenapadom v jugozapadno smeri. Ker so že pred par dnevi opazili zbiranje oklepniških in motoriziranih oddelkov, so lahko Nemci pravočasno podvezli protikupe, tako da se jim je po večernih težkih bojih posrečilo razbiti že pred nemškimi glavnimi postojankami boljševiški napad, ki je bil izveden na široki bojni črti. Samo na skrajnem zapadnem krilu se je posrečilo Sovjetom zasesti nekaj kilometrov ozemlja. S takojšnjim protinapadom pa so nemške rezerve iztrgale boljševikom zopet velike dele pridobljenega ozemlja. Skupno je bilo tu uničenih 33 oklepnikov.

Veleboji so se razvijali nadalje na sovjetskem vzhodnem področju pri Baranovu, kjer so Sovjeti v poslednjih dneh zbrali močne oklepniške in motorizirane oddelke, da bi tu za vsako ceno dosegli z uporabo številnih elitnih oddelkov prodor proti zapadu. Večera se je z nezmanjšano silovitostjo nadaljeval sovjetski pritisk proti obema nemškima zapornima postojankama, ki sta se nahajali na severu in jugu vzhodnega področja. Pri tem so morale biti južne zaporne postojanke umaknjene za 3 kilometre, ne da bi se Sovjetom posrežalo nameravana obkolitev. Silni napadi boljševikov proti severnim nemškim zapornim postojankam so bili zadržani z odločnimi protinapadi, ki so dovedli do obkolitve in uničenja močnih sovjetskih bojnih skupin. Skupno so izgubili boljševiki na področju Baranova 19 oklepnikov. Tudi njihovi strelski oddelki so utrpeli zelo visoke krvave izgube.

Dočim na ožjem področju Varšave ni prišlo nikjer do resnejših bojov, so izvedli boljševiki večer po več dneh prvi napade proti nemškimi oddelkom, ki so se nahajali vzhodno od Varšave, ki pa so bili v glavnem razbiti že pred nemškimi glavnimi bojnimi črtami. Drugi napadajoči oddelki so bili s proti-

sunkom vrženi nazaj na njihove izhodne postojanke. Posebno težka je bila obrambna bitka zopet severno-zahodno od Bialystoka, kjer so pričeli Sovjeti po dovozu nadaljnjih 3 strelskih divizij in močnih oklepniških oddelkov ter s podporo bojnih letal z velenapadom na ozki bojni črti. V tridih bojih, ki so trajali do poznih večernih ur, so Nemci končno zajeli sovjetski pritisk na nemškem glavnem bojnem polju. Naprej potisnjeni deli sovjetskih napadalnih klinov so bili z bojnimi protisunkovnimi preostreženi in uničeni.

Nemška oklepniška skupina, ki se ji je prejšnjega dne posrečilo ponovno zavzeti mesto Vilkoviki, je nadaljevala večer s svojimi uspešnimi napadi proti severu in severozapadu. Močno med seboj pomešani sovjetski oddelki se večer niso mogli več upirati odločnemu napadu nemškega oddelka. Nemški uspeh je dovedel do precejšnjega skrajšanja bojne črte. Razen tega je bilo v dvodnevni bojih uničenih ali zaplenjenih 69 oklepnikov in 61 topov.

Popoln pomen obrambnega uspeha, ki so ga dosegli nemški grenadirji v bojih prejšnjih dni pri Rosinjenju, je razviden iz tega, da boljševiki večer niso bili več v stanju, nadaljevati s svojim velikopoteznim prodorom v smeri proti vzhodnopruski meji. Skupno sta bila tu uničena dva sovjetska oklepniška zbora s 413 oklepniki in številnimi topovi.

Na severnem krilu vzhodnega bojišča je bilo večer težišče obrambnih bojov severno od Dvine in jugozapadno od Pskovskega jezera. Medtem ko se je nemškimi četami severno od Dvine posrečilo v glavnem odbiti sovjetske napade, so se razvijali južno od Pskovskega jezera posebno silni obrambni boji. Boljševiki so pričeli tu z najmanj 10 strelskimi divizijami in 3 oklepniškimi zbora na širini 20 kilometrov z velikopoteznim probojnim napadom. Ko se je Nemcem po večernih bojih posrečilo razbiti gosto razporejene napadalne postojanke, se je končalo v poznih popold. urah posrečilo nekaterim sovjetskim oklepniškim klinom vdreti v nemške črte, tako da se je moralo nemško vodstvo odločiti za umaknitev svojih črt za več kilometrov. V novih glavnih bojnih črtah so se razvijali vso noč živahni boji, ki so se razpletali v današnjih jutranjih urah z izredno silovitostjo velike obrambne bitke.

»Izropanje nemških muzejev«

Zeneta, 12. avgusta. Z ozirom na angloameriško obtelevanje Florence in Pise, kjer so bili uničeni italijanski kulturni spomeniki prvega reda, si je drznili napraviti angleški časopis »Times« nesramen predlog, da bi Italijo v službu angloameriške zmage oškodovali s pošiljkami iz nemških muzejev v Dresdenu, Münchenu in posebno v Berlinu. Te bogate zbirke italijanske umetnosti naj bi torej kratkoma prepeljali v deželo, kjer so nastale.

»Times« se podaja s takim predlogom na zelo nevarno področje, če bi prišlo morda komu na misel, da bi uporabil iste osnove glede zbirke britanskega muzeja. Medtem, ko ne vidi v nemških galerijah niti ena slika, ki ne bi bila pridobljena s poštnim kupom ali s prostovoljno podaritvijo, so se pritoževali — da o prejšnjih časih niti ne govorimo — na primer Egipčani in Grki, da so jih Angloamerikanci v tej vojni oropali dragocenih umetnin kakor je to na primer parthenonski friz z Akropole v Atenah in več dragocenosti iz piramid. To je pa le del tega, kar so odvlekli Angloamerikanci s pomočjo angleških diplo-

matov in pod varetvom njihovih ladijskih topov. Če bi bilo treba nadomestiti italijanske zaklade, potem pridejo v poštev le angloameriške zbirke; kajti Angloamerikanci nastopajo v Italiji kot uničevalci in roparji, medtem ko so se Nemci, kakor so to dokazali pred kratkim tudi pri Florenci, vedno kolikor moglo trudili, da bi obvarovali dragocene umetniške zaklade.

Zemljevid k bojem v Franciji

Čemu je Turčija prekinila odnose z Nemčijo

Berlin, 11. avgusta. O prekinitev turških odnosov z Nemčijo piše glavni urednik inozemske službe nemškega poročevalskega urada dr. Hermann Rau: Turčija je ravnala te dni pri prekinitev odnosov z Nemčijo kot neplačalec, ki zaradi bojazni, da ga bodo vrgli v vodo, končno sam skoči vanjo. Vlada in narod v Turčiji nista bila o ničemer bolj prepričana, kot o tem, da se je treba v interesu njihove dežele čimbolj izogniti spopadu med velisilami. Dobro veda, da pri sedanjem razvoju orožja in vojaških sil vojaško skoraj nič ne pomenita in sta v ta namen tudi vedno uporabljala gornji argument, s katerim sta se skušala izogniti angleškemu pritisku. Ker so bile simpatije političnih krogov v Turčiji bolj na strani anglosaškega tabora, toda nujnost obstoja Nemčije kot velisile so pojmovali Turki kot nujnost. Turški narod sploh ne pozna sovražnosti proti Nemčiji kot čuti obratno nemški narod napram turškemu spričo ugodnega razvoja zadnjih desetletij odprtosti prijateljstva. Kar se pa tiče nemškega boja proti boljševizmu, pa gotovo v nobeni drugi deželi niso tako molili za zmago nemškega orožja, kot v posvetni Turčiji. Zakaj vsakemu Turku je jasno, da je nemška vlada ob priliki Molotovega obiska konec leta 1940 odklonila sovjetsko zahtevo po morskih ozirah. Celo kot hudi anglofilci veljajo Turki so izjavili Nemcem v Ankari popolnoma prostovoljno in ne da bi jih kdo silil, da zelo dobro vedo, da se bore nemški vojaki v Sovjetski zvezi tudi za Turčijo. Čemu potem ta odločitev proti Nemčiji, ki si je v Ankari niso želeli, ker so jo na podlagi vsega položaja občutili naravnost kot nesmiselno? Tozadevna Saradžoglova izjava in uvodniki turškega tiska ne povedo ničesar. Njihovi argumenti so slabi in večinoma tako v nasprotju z dejstvi, da se v Turčiji sami dobro zavedajo, da se v svetu ne bodo z njimi resno bavili. Kdor ne dela niti prostovoljno in niti zaradi svoje moči, ampak bi rad, da bi izgledalo, kot da tako postopa in pri tem noče imenovati vzroka za svojo odločitev, pri kateri mu ni prijetno, je vedno v zadregi. Dejanski vzrok turške odločitve namreč ni prav nič v zvezi z Nemčijo, lekatki ga je treba v

tem, da je turško državno vodstvo zaradi prehitrega precejevanja sedanjih vojaških dogodkov izgubilo sposobnost za hladno presojanje. Ako hočemo popolnoma odkrito govoriti, predstavlja najvažnejši moment turške politike skrb pred Sovjeti in njihovimi pohlepi po zahodnem Sredozemlju, prednje-azijskem in bližnjem vzhodnem področju. Rešiti se skuša na ta način, da bi se še pravočasno postavila na stran Anglije in se tako z njeno pomočjo zaščitila pred angleškim zaveznikom, Sovjetsko Rusijo. Pri tem je zanimivo, kako malo dejanskega zaupanja uživa v resnici Anglija v Turčiji. Britansko izdajstvo Poljske gotovo ni imelo nikjer tako hudega vpliva, kot prav v turških krogih v Ankari. Toda čeprav so se morali prepričati, da je Anglija odstopila in morala odstopiti sovjetsko vplivu vso severno, srednjo in južno vzhodno Evropo, pa vendar upajo na močnejši angleški odpor tam, kjer se neposredno pričenja britanski sredozemski interesi. Vojaske sicer ne pripisujejo Angliji nikakih večjih možnosti, a zato računajo z angleško diplomacijo. To se pravi, da vtipajo pred proletarsko grobostjo sovjetske politike in sovjetske diplomacije glavo enostavno v pesek.

V turškem tisku, ki je za enkrat prisiljen, da piše uvodnike o prekinitev odnosov z Nemčijo, a se pri tem ne more baviti z bistvom stvari, često trdi, da je odločitev ankarske vlade vzbudila v Nemčiji vznemirjenje. Ne vemo, čemu naj bi se to zgodilo. Nacionalistična Nemčija se je svoječasno v skladu s svojo nalogo, da drži boljševiško nevarnost čim dalj od Evrope, pri zahtevi Molotova po sovjetskem oporišču v Turčiji postavila sama za to prijateljsko državo. Nemški narod se sedaj nad tri leta bori in krvavi za Evropo in proti ogrožanju z vzhoda. Turčija se mu je zahvalila s prekinitev odnosov in s prestopom na sovražno stran. Za nas je to sicer bolj njihova zadeva kot naša, oziroma zadeva boljševikov in Angležev. Ni nemška usoda, temveč turška, da leži Turčija na prostoru, na katerem se da pot na vzhod v najširšem smislu besede odpreti ali pa zapreti.

Stalinovi slamnati možje

Ameriški list obsoja Rooseveltovo klečeplazenje pred Stalinom

Zeneva, 12. avgusta. »San Francisco Examiner« piše v nekem članku med ostalim: Vsakemu mislečemu Amerikancu je vedno bolj jasno, da podpira Sovjetska zveza povod v Evropi komunistične slamanje možja, da bi se pripravila zmaga, ki bo brezdomno sovjetski mir, če se bo nadaljevalo Rooseveltovo, Hullovo in Churchillovo klečeplazenje pred Stalinom. Pred francosko posvetovalno skupščino v Alžiru je izjavil de Gaulle s Stalinovim cinizmom, da dogovori med Darlanom in Clarkom, na katerih sloni vojaška avtoriteta zaveznikov v severni Afriki, Francije ne vežejo več. Če govori de Gaulle o Franciji, misli na samega sebe. Kakor je videti iz uradnega molka ameriške vlade in angleškega zunanjega urada po tej de Gaulleovi izjavi, se tako Združene države kot tudi Anglija boje od de Gaulle zahtevati pobližno izjavo in to enostavno zaradi tega, ker bi lahko »ljubljenca in silna Rusija« (to so besede de Gaulle) rekla svojemu mogočnemu demokratskemu zavezniku: Roke proč od mojega ljubljence!

Izredna naglica, s katero Stalin posilja komunistične zaupnike, je poudarjena tudi z dejstvom, da je istega dne, ko je de Gaulle sporočil svoje zahteve zahodnim

velisilam, podal tudi Tito izjavo, da »bi lahko bila razčlenjena njegova vojska«. To »razčlenjenje« je nov dokaz, da so pripravljene komunisti na povelje Moskve v bivši Jugoslaviji uvesti nasilno sovjetski režim. Titovo ozadje je sto odstotno rdeče. Od leta 1917 do 1920. je bil v Trockijevi armadi. Ko se je vrnil na Hrvaško so ga kot komuniste zapirali. Kakor je to Daniel de Luci od agencije »Associated Press« v oktobru leta 1943. sam videl, so nosili Tito in njegovi spremljevalci rdeče zvezde na svojih čepicah, nadalje so nosili znake arpa in kladiva ter pozdravljali s stisnjenimi pestmi. Tito je ravno takšen slaman možja Stalinov kakor de Gaulle. De Gaulleva krilatica je: »Osvoboditev Francije«. V resnici je njegova namera izročiti Francijo boljševiški Rusiji. Titova krilatica je: »Svobodna Jugoslavija«. V resnici hoče tudi on izročiti svoj narod tiraniji, ki je ravno tako velika kot v Sovjetski zvezi. Tragično pri tem je (tragično zato, ker lahko dovede do nove vojne) naše uradno molčanje ter naša dejanska pritrjevanje de Gaulleu in Titu. Tega ponižujočega klečeplazenja pred Stalinom in njegovimi slamanimi možji ne more odobravati noben Amerikane razen Rooseveltovih rdečkarjev, ki jih vodijo Pearl Browder, Israel Amter ter ostali.

Roosevelt se gre odločnega možja

Vigo, 11. avgusta. Reuter poroča, da je preživel predsednik Roosevelt 3 dni v Honoluluju, kjer je obiskal tamkajšnje naprave in imel vojaške posvete z generalom Mac Arthurjem in admirali Nimitzem, Halseyem in Leahyem o bodočih vojaških nastopih na Pacifiku.

Reuter podaja nato pravo pravcato dvorno poročilo o razgovorih ameriškega predsednika, v katerem ni pozabil omeniti, da je Roosevelt pri njegovem prihodu v luko pozdravilo 19 admiralov in 15 generalov. Nato poudarja Reuter posebej, da je Roosevelt zahteval brezpogojno kapitulacijo Japonske. Svojih načrtov in rezultatov svojih posvetovanj sicer ni podrobno objavil, vendar je izjavil, da se je posvetoval o novih ofenzivnih načrtih. Vsekakor ni omenil, kdaj se bodo ti načrti uresničili. Opazovalci posvetovanj so mnenja, da je dal Roosevelt Mac Arthurju povelje, naj udari na Filipine. Vsem četam na južnem Pacifiku je poslal svoje osebne pozdrave ter se je zelo hvalil z ogromnim povečanjem pacifičnega brodomarja in z močjo ameriške mornarice.

Vatikan zanikuje

Milan. Kakor javljajo iz Rima, je izdala uradna vatikanska časopisna služba v petek naslednjo izjavo: »Tu ni ničesar znanega o poročilih, da je sovjetska vlada predlagala skupno akcijo med Moskvom in Vatikanom glede povojnih problemov v moralnem in socialnem oziru.«

Nov španski zunanji minister

Madrid, 12. avgusta. Državni šef general Franco je imenoval dosedanega španskega veleposlanika v Vichyju Jose Felixa de Lequerica in Erquicia za zunanjega ministra. Novi zunanji minister je prisegel v petek v letni rezidenzi Caudilla.

Berite knjige Slov. knjižnice!

Zavraten umor vrlega Slovence

Komunistični zločinci, ki s svojim terorjem in ogabnimi umori sejejo po naši zemlji sovraštvo, so zakrivali nov zločin nad slovenskim poštenjakom. 62 letni trgovec in posestnik v Bovec Isidor Ostal je bil umorjen na travniku, ko je kosil. Bil je odločen Slovenec, grajal je zločinski teror komunističnih tolovajev, kakor mora grajati njihovo delo vsak pošten človek. V teku svojega življenja je užival spoštovanje vseh vaštanov in poznal so ga v bližnji in daljni okolici kot poštenega krščanskega Slovence. Ko je komunizem začel sejati svoje zlo seme po naši zemlji, je tudi on bil prepričan, da je obstoj slovenskega naroda in ohranitev njegove kulture možna le, ako se stre zločinski teror komunistov. Bil je na strani tistih, ki bijejo težak boj proti tolovajem in njihovim sodelavcem, proti tistim, ki hočejo zadušiti poštenost slovenskega naroda in njegovo kulturno tradicijo. Vedel je, da more le nesebično delo za narod, ljubezen do bližnjega in pomoč potrebnim zatreti zločinstvo, ki tako kruto ugonablja slovenski življenj v svojih zlo-

činskih namerah. Za svoje prepričanje je moral umreti, daroval je svoje življenje za boljše bodočnost našega naroda in njegova življenja prav gotovo ne bo zaman. Vsi, ki so zvedeli za ta ogaben zločin, so se zgrozili nad njim, saj so poznali tega krmenitega poštenjaka, ki je v svojem življenju storil le tisto, kar mu je narekovala krščanska poštenost. Še bolj so spoznali, da so zažrtost in strahopetnost, umori in teror eretstva, s katerimi se bojujejo od tujih zločinskih sil podpirani tolovaji in narodni izkoreninjenosti proti poštenosti in urejenosti. Čeprav se jim včasih posreči iztrgati iz vrste odločnih in poštenih ljudi žrtve, je vendar njihov boj brezsmiseln, saj prav s svojimi zločini potrjujejo, da njihov »družabni« sešev, ki obljublja »enakost in svobodo«, prinaša le smrt, bedo, žalost in sovraštvo. Žrtve Isidorja Ostala bo zapisana med žrtvami borcev, ki se niso bojevali le za obstoj lastnega naroda, ampak za obojeto vse slovenske kulture. Tolovaji naj se zavedajo, da jih za vsak njihov zločin čaka kazen, ki jim ne bo ušla.

Sport

TENISKO PRVENSTVO LJUBLJANSKE POKRAJINE

V četrtak zvečer je bilo izvršeno šebanje tekmovalnih skupin za teniško prvenstvo Ljubljanske pokrajine, ki ga organizira SK Ilirija na svojih igriščih pod Cankinim gragom.

Sprito velikega odziva najboljših ljubljanskih teniških igralcev bodo borbe za najboljša mesta izredno zanimive ter je pričakovati odličnih nastopov in borb. Igralci so se temeljito pripravili ter nestrno pričakujejo pričetka tekmovalja.

Tekmovalna se udeležujejo člani SK Ilirije in ZSK Hermosa, katerega mladi teniški odsek je na zadnjem turnirju mnogo doprinesel do poživljenja teniškega športa in katerega mladi zastopniki so se odlično uveljavili. Mlada hermoška mladinska ekipa je v strnjeno sasedla prva štiri mesta in je brez dvoma tudi tokrat velik favorit za mladinsko prvenstvo.

Veliko število udeležencev je dokaz, da je zadnji hermoški turnir poživil teniško delovanje ter je zabeležil občuten vzpon in napredek teniškega športa. Uverjeni smo, da bo ta turnir še bolj poživil delovanje teniškega športa in pridobil še mnogo novih, navdušenih pristavov teniškega športa.

Najbolj zanimiva srečanja bodo danes okoli 10. ko bo odigran semifinale vseh skupin. V teh srečanjih se bodo sestali favoriti in aspiranti za prva mesta in bodo borbe izredno ogrožene.

V današnjih popoldanskih urah pa je na sporedu finalno tekmovalje vseh skupin. Najprej nastopijo ob 15 mladina in gospodje kategorije B; ob 16 dame in gospodje; ob 17.30 pa je na sporedu najbolj zanimivo srečanje: finale gospodov v dvojce. Ta igra

bo najbolj zanimiva. Brata Smerdu, zmagovalca na zadnjem turnirju, sta favoriti in bosta na vsak način skušala obdržati naslov prvakov gospodov v dvojce v svojih rokah. Za zmagovalca v tem tekmovalju je poklonil g. Slavko Lesjak dva lepa pokala.

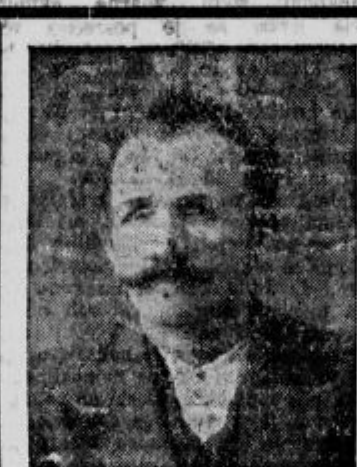
Srečanje med finalistoma tekmovalne skupine gospodje kategorije B, ki na zadnjem turnirju ni bilo odigrano, ker je moral g. Stular nujno odpotovati, je bilo izvedeno v sredo popoldne. V srečanju med Stularjem, članom ZSK Hermosa, in F. Gradinarom (SK Ilirija) je zmagal Stular v treh setih, in sicer 7:5, 1:6, 6:3 ter si pridobil naslov zmagovalca tekmovalja gospodje kategorije B.

Iztek v VI. Danes popoldne ob pol 10 bosta navedena kluba odigrala prijateljsko — trening tekmo na igrišču Ljubljana. Obe moštvi pripravljata svoje najboljšje igralce na bližnji nogometni turnir, ki ga bo priredila SK Ljubljana in na katerem bodo sodelovali vsi ljubljanski nogometni klubi s svojimi najboljšimi moštvi. Današnja tekma bo imela namen, pripraviti i ene i druge na te predstoječe tekme.

Ob pol 9 pa bodo nastopili najmlajši iztoki proti najmlajšim Ljubljancem. Videli bomo kakš igra naš bodoči nogometni naraščaj.

Prijatelje nogometa vabimo, da pridejo na igrišče Ljubljana.

SD Itek. Prosim vse igralce I. moštva, da pridejo danes o 9 sagotovo na igrišče Ljubljana, kjer bodo odigrali prijateljsko trening tekmo s SK Vičem. Prosim sigurno in vtil — Načelnik.

P. n. Konzorcij „Slovenca“ Ljubljana

Dne 19. junija 1944 se je moj mož Stanovnik Anton na delu na Verdu smrtno ponesrečil. Ker je bil stalni naročnik „Slovenca“, mi je bila takoj izplačana smrtno nezgodna podpora v znesku

Lir 3.800.—

za katero svolo je zavaroran vsak reden naročnik „Slovenca“.

Za uvidevnost ter takojšnje izplačilo se konzorciju „Slovenca“ toplo zahvaljujem, posebno iz ozira, ker mi je bila podpora v nesreči v veliko pomoč.

Naročite se na „Slovenca“, ki Vam bo v nesreči tudi v gmočno oporo!

V Borovnici, dne 28. julija 1944.

Stanovnik Frančiška, Borovnica št. 123

Kulturni boljševizem

(Nekaj pogledov v preteklost)

So svetovni nazori, kot sta na primer katoliški in komunistični, ki nimajo v nobeni stvari nič skupnega. Kako se torej moreta katoličan, ki je res katoličan, in komunist, ki je res komunist, združiti, da bi se borila za skupne ideale? Če si je še mogoče zamisliti, da bi katoličan in komunist skupaj tlakovala cesto ali gradila nasip (tu odislimo komunistično taktiko, ki izrablja vsakršno sodelovanje, in papežovo prepoved katoličanstva, da sodelujejo s komunisti in s komunizmom v vsaki stvari), pa prav gotovo ni mogoče, da bi sodelovali katoličani in komunisti na katerem koli kulturnem področju.

Nekoliko drugačno, kot je razmerje med katoličizmom in komunizmom, je razmerje katoliškega svetovnega naziranja do drugih svetovnih nazorov. Gotovo, tudi tukaj ni nobene skladnosti v celotnem idealu različnih svetovnih nazorov, tudi tu ne more priti nikdar do pomirjenja, kaj šele do združitve med katoličani in pripadniki nekatoliških nazorov v boju za skupne domoklene cilje. Možna pa je sprava — ne kompromis, temveč

časno pomirjenje — v nekaterih stranskih zahtevah, ki se lahko kdaj krijejo, čeprav je končni ideal različen. Toda vsakdo, ki si prizadeva, da bi dosegel časno pomirjenje, se mora zavedati, da je njegova naloga čisto časovna in enkratna, da si prizadeva le za ustvaritev prehodnega stanja. Mogoče je sicer, da je kdaj ustvaritev prehodnega stanja, časna koalicija, neobhodno potrebna, kot je na primer potrebna koalicija vseh, ki niso komunisti, proti totalitarnemu napadu komunizma na vse najvišje kulturne vrednote. Vendar ta koalicija ne pomeni kompromisa, popuščanja in načelnih, in kdor hoče ustvariti na kulturnem področju v kulturnem boju uspešno, iskreno koalicijo, mu mora biti pred oči razlika v idejnih pogledih in mora vedeti, da je njegova naloga časna. Če pa si kdo zamišlja svojo vlogo kulturnega izmirjevalca kot stalno, v vseh okoliščinah neizogibno potrebno, če hoče biti vedno in povsod pomirjevalec idejnih nasprotij ne glede na vsebino idej, je njegov ideal vreden pomilovanja. Tak glasnik idejnega pomirjenja je podoben mirovnemu sod-

Iz Trsta

Albert Emmerich bo v soboto, 12. avgusta priredil pevski večer za nemške vojake. Emmerich je znan pevec, saj je gostoval že v nešteti mestih, najbolj pa ga bodo poznali nemški vojaki, kateri je v času vojne priredil že nešteto le in prijetnih pevskih večerov.

Koncerti tržaških umetnikov. V začnem času je skupina tržaških glasbenih umetnikov, ki jo sestavljajo Rajmund Boteghelli, Turrido Bertotti, Marij Tommasini, Conchita Mioni, Bruna Vecchie Renata Artico in Marta Harlan s pianstom Mirom Lozjem, priredila več samostojnih koncertov v Gorici, Gradežu in Vidmu, kjer je žela velike uspehe. Del dobrička je bil namenjen za dobrodelne ustanove. Čez par dni bo ta umetniška skupina gostovala v beneškem gledališču »Malibran«, nato pa bo v začetku septembra priredila koncert v tržaškem gledališču Rossetti. Takrat bo sodeloval tudi Tito Schipa in veliki orkester.

600 lir ji je zmanjkalo. Neka ženska je kupila šop cvet, a pred pokopališčem pri sv. Ani, katerega je nameravala položiti na grob umrlega svojca. Na pokopališču pa je opazila, da ji je izginilo iz torbice 600 lir. Odsla je k prodajalcem cvetja, ki so ji povedali, da so videle moškega, ki je pobral denar na tleh in potem odšel. Najbrže ji je denar padel iz torbice, ko je plavečala cvetje. Ker je pri bombnem napadu ostala brez strehe in je ta denar njen edini prihranek, upamo, da bo tisti, ki je denar pobral, toliko pošten, da ga bo prinesel nazaj in oddal cvetličarki, pred katere stojnico ga je pobral.

Nesreče. Gospa Nerina Černilog v Rujanu je odšla po vodo k bližnjemu vodnjaku in je pustila doma triletno hčerko Lucijo, ki se je v svoji otroški radovednosti približala oknu in se nagnila čezeni, pa je izgubila ravnotežje in padla na cesto. Dobila je težje poškodbe in so jo takoj odpeljali v bolnišnico. — 15letni mehanični vajenec Arnold Štuka je na ledjici, ki je plula ob obali, padel v podpalube in si pri padcu poškodoval levo roko ter dobil tudi poškodbe na glavi.

Iz Gorice

Podpore svojcem padlih v vojni. Da svoji tistih, ki so padli v sedanjih vojni, ne bi ostali brez vsakršnih sredstev zaradi smrti skrbnika, je Vrhovni komisar za Jadransko primorje odredil, naj jim bo, dokler ne bo določena pokojnina, plačana dnevna podpora po tozadevnih zakonih. Dolžnost županov in komisarjev prefektur je, izpolniti to odredbo.

Umetniška dela bodo spravili na varno. Ne le dolžnost oblasti, ampak dolžnost vsakega posameznika, ki je v posesti umetnin, je, da jih varuje in v sedanjem času spravi tudi na varno, kajti zavarovanje proti ognju in tatvini mu umetnine ne bo vrnilo. Vojna teče svojo pot, alarmi se vrstijo in umetnine so tudi v nevarnosti. Zato so v gorškem gradu pripravili prostore, v katerih bi bile umetnine na varnem. Zasebni lastniki slik in kipov ter drugih umetnin bodo zato mogli izročiti te občinskemu upravitniku, ki bo poskrbel, da jih bo spravil v varen prostor.

Pred štiri leti ukraden kolo se je vrnilo. Avgust Bizjak, ki čuva kolesa na Corso Muti, je doživel čuden dogodek. V novembru 1940 mu je dala v varstvo svoje kolo 23letna Emilija Komljan. Ko se je vrnila po kolo, ga ni bilo več in Bizjak ji je moral dati 800 lir, kolikor je bilo takrat kolo vredno. Bilo je skoraj novo in črno pleskano. Pred par dnevi pa je pripeljala neka ženska modro pleskano kolo in ga je izročila Bizjaku v varstvo. Ker sama ni imela časa, ga je prosila, naj ji on popravi gumijasto cev. Čimbolj je Bizjak ogledoval kolo, tembolj je spoznaval, da je to prav tisto, za katerega je moral plačati pred leti iz svojega žepa 800 lir. Ko je prišla ženska spet po svoje kolo, je odpeljal vse skupaj na kvesturo.

Prijava krompirja. Vsi pridelovalci krompirja morajo najkasneje 5 dni potem, ko so krompir pobrali, prijaviti množino pridelka pristojnim občinskim uradom.

Truplo v Soči. Pod železniškim mostom čez Sočo so v sredo popoldne našli truplo mladega fanta, katerega istovetnost še niso mogli ugotoviti.

Živilski trg v Gorici je dobro založen z zelenjavo. Tudi sadja je dovolj, tako je veliko breskev in tudi marelice prodajajo. Veliko je jabolk in hrušk, smokve pa so že preveč dozorele, zato jih ne prinašajo več toliko na trg. V trgovinah s sadjem je napredaj že grozdje, katerega pa na trgu še ne prodajajo, ker nima še pravega okusa, saj je še prekislo, ker je prekmalu obtrgano.

niku, ki hoče doseči pomiritev strank za vsako ceno, ne da bi si bil na jasnem o pravici in pravičnosti. Podoben je poklicnemu meštarju, ki se ponuja za posredovalca povsod in prepričuje pogodbenike, da bodo imeli vsi dobiček iz pogodbe, za katere sklenitev posreduje on. In zamisel (PEN-kluba se je močno približevala podobni mirovnega sodnika ki nima pravega pojma o pravičnosti, da je ne primerjaj z vlogo poklicnega meštarja. Gojiti splošno strpnost, to je preveč pasivna vloga, da bi mogla organizacija književnikov ostati samo pri tem, kaj šele, da bi mogla s takim delom vzpostavljati poptepane ideale človeštva, kot so mnogi upali. Kakršno strpnost so imeli v mislih oni, ki so postavljali program PEN-kluba? Nasproti komu ali nasproti kakšnim idejam strpnost? Do katere meje in v kakšni obliki strpnost? Strpnost in napredek sta, kot vidimo, čisto prazni formul, ki jima daje vsakdo drugačno vsebino. Težko se je združiti na podlagi praznih formul, v borbi za nedoločene ideale. In četudi kdaj pride do take združitve, to ne more ostati za trajno, ker se bo vsakdo trudil dati praznim formulam vsebino, ki je njemu po volji, in bo iz tega prizadevanja nastal boj. (Dajle.)

Čez mine skozi zasede v noč

Domobranci na oklepniku noč in dan na straži

Domobranci smo na svoj oklepnik ponosni, saj smo z njim prizadeli etemu sovražniku našega naroda že marsikatero bridko uro. — Povabimo vas za eno noč na izvidniško potovanje z grosupeljskim oklepnikom.

Noč na oklepniku

Večeri se. »Pripravno stanje za borbo se glasi povelje in kmalu nato: »Zbor! Na vrat na nos pograbiš puško in opasniš in v nekaj sekundah si iz prvega nadstropja že na prostem. Na tiri zraven pralnice sika lokomotiva oklepника. Ko so fantje pripravljeni, se sliši povelje: »Na svoja mesta!« Kratak topot okovanih čevljev čez grušč in tramove med tiri — in bunkerji na oklepniku so zasedeni. Tudi signalist je že na svojem mestu in že daleč strojevodji znak za odhod. Nekaj sunkov pare iz lokomotive in oklepnik drsi počasi v noč. Pa nihče ne pričakuje, da se bo hitrost zvečala, kajti vsi vemo: previdnost je mati zdravja in celih udov.

Kmalu smo izven mreže; pogovori po bunkerjih potihnejo, fantje se zamislijo: Bog ve, kaj jim lebdi pred očmi. Morda spomini, morda pričakovanja, a marsikdo gotovo misli na njive, na polja, ki sanjajo ob progi, mnoge neizoreane in neposejane; morda kdo sliši njihov klic po zagorelih, močnih rokah, ki bi čez lehe vodile plug, pa sedaj v pričakovanju počivajo na mrzlih prožilcih strojin in petelinih pušk, ker je tako velel domovine ukaz. Svet ob progi polagoma vzavlja, skozi temo se razloči, da prihajamo v sotesko. Pobočja so ji porasla z grmičjem, iz vasi onstran tunela se sliši močno lajanje psov. Skromen razgled se nam nenadoma zapre. Nepridna tema nas obdaja, slišimo samo šum lokomotive in enakomerne udarce kolesja ob tračnice, v tunelu smo.

Oklepnik v akciji

Kmalu je zopet mogoče razločiti med taktom koles lajanja, ki prihaja iz vasi, in ko smo že izven tunela, se nekdo šali: Zopet bo pika-poka. Borec na desni odvrže vijak na težki strojni, da jo bo lahko po potrebi usmerjal; in zopet je vse tiho, le lokomotiva enakomerno sopiha. Kar naenkrat pa »tresk!«, rezka detonacija pretrese ozračje in vlak se sunkoma ustavi. Mina... spredaj... zadaj? — Toda

Pomožne sile komunizma na delu

»Strategija se bavi z vprašanjem glavnih sil revolucije in njihovih rezerv. Menja se s prehodom revolucije iz ene stopnje v drugo, ostaja pa v temelju neizpremenjena ves čas dane stopnje.« (Stalin, Temelji leninizma.)

Komunistična taktika ponuja roke in enotne fronte je v bistvu le nabiranje in uporaba pomožnih sil komunizma. Dokler se komunisti ne čutijo dovolj močni, da bi lahko sami stopili pred javnost, se poslužujejo na videz nevtralnih krink. Če doživljajo uspehe, se pokazujejo v javnosti. Kadar doživijo poraz, pošljejo v boj epet svoje zaveznike, rezerve.

Te dni smo lahko opazovali, kako so komunisti poslali v boj svojo rezervno, v upanju, da bi opravila zanje koristno delo bolje, kot bi ga lahko opravili sami. Pisici nekega podtalnega lističa priznavajo, da so bili člani Osvob. fronte, po hvalitvo se celo, da so doli glavno moč komunističnim tolparam. Pravijo pa, da se zdaj borijo proti komunizmu.

Pisanje teh ljudi o borbi proti komunizmu ne more biti iskreno. Saj isti listič obsoja protikomunistični tabor, češ »da se je moral spustiti na nivo komunistov — v medsebojno pobijanje. Kdor oboroženo narodno samoobranbo pred krivičnim napadom komunizma obsoja in jo odklanja prav tako kot krivični napad, nima pravice govoriti, da se bori proti komunizmu. Kdor še danes odklanja oboroženo borbo proti komunizmu, ne more imeti čistih namenov.

Tako pisanje bi si mogel kdo razlagati kot samo vojno dobičkarstvo. Ljudi, ki so stali tri leta našega velikega boja ob strani, bi upravičeno imeli za vojne dobičkarje, ki se danes vmešavajo v tihi nadi, da bi po vojni čistih rok prišli do visokih mest. V resnici pa gre tu za mnogo nevarnejši pojav, kot je vojno dobičkarstvo. Opraviči imamo z rezervo komunizma, z njegovo pomožno silo, ki stopa na dan zmeraj, kadar hočejo komunisti odvrtni pozornost od sebe in povzročiti razkroj v nasprotnih vrstah.

Pojav v naši javnosti ni nov. Ljudje, ki so se spet pojavili kot navidezna sredina, nastopajo v času zadnjih treh let že tretjič v taki vlogi.

Prvič so nastopili kot zavezniki komunistov — to priznavajo sami — ob nastanku Osvobodilne fronte. Ko komunistom niso bili več potrebni, so morali stopiti v ozadje.

Drugič so nastopili lanske poletje in so klicali k »narodni enotnosti mimo vseh nazorov«. Nastopili so v času, ko je komunizem doživljal poraze in se je moral zateči spet k uporabi rezerv. Njihov pokus je bil razkrinkan in so je ponesrečili.

Tretjič nastopajo v teh dneh. Nastopajo z enakimi nazori, kot so nastopili že dvakrat, in ob enakih situacijah. Njihov nastop je v skladu s splošno strategijo komunizma in s trenutnimi navodili komunistične stranke pri nas. Komunizem odklanja jo le v besedah, v resnici pa so njegova pomožna sila.

Toda komunistična taktika — tudi taktika pomožnih sil — je že preveč razkrinkana, da bi taki poskusi imeli uspeh.

za odgovor ni časa, ker se vsuje z višine z desnega pobočja na nas toča krogel. Pa nič hudega. Naši strojničarji so hladnokrvni, tudi oni ne varčujejo z municijo. Neki na hribu je zarukal protitankovski top, oglasil se je tudi naš težki minomet in mina se je s treskom razletela na pobočju. Se se je oglasil top in minomet še enkrat. »V tretje gre rado,« se je smejal France; »na še eno klobaso...« rezek pok in top se ni več oglasil. Kmalu so utihlele tudi strojnice, le strelci posameznih pušk so sekali v noč.

France je poslal še nekaj min brigad za popotnico, pa je bil mir. Na nasprotnem koncu vlaka se je nekdo na glas jezil: »Hudiči, že spet so zbežali.« — Misliš, da boš kakemu lahko preručel rebra, pa se prav tedaj spomni na svojo taktiko vednega bežanja. — Nekdo drugi pa pogreva domislico: »Tolovajski kolovodja bo spet moral v kratkem na operacijo, ko dobi pruh pri dviganju tolovajske morale.« Toda signalist že daje znak za odhod. Ker je mina eksplodirala pred vlakom, smo se vračali nazaj brez težav. To je ena noč, a takih smo doživeli že dobršeno število. Celotako se je zgodilo, da vlak ni mogel ne naprej ne nazaj. In mi smo šli peš v Grosuplje. K sreči je to bilo tudi samo enkrat, ko smo jo nekega zimskega jutra primahali vsi mokri in prezebljeni domov. Gotovo se je tedaj nekemu tam v prometnem središču Grosuplja tajalo srce od veselja: »Oklepника več ne bo! a prezgodnje cvetje prerado pozebe. Zvečer je namreč oklepnik odšel zopet na svoj izvidniški pohod.

Kako smo odstranjali mine

Včasih smo pred vlakom pošiljali izvidnike, ki je pobirala nastavljenе mine in mnogokrat plazeč se po tleh je šla skozi točo krogel, ki so privršale iz zased. Tedaj je marsikdo

Udarne skupine - strah komunistov

Na Dolenjskem, 11. avgusta.

Novomeška udarna skupina je podvzela v zadnjem tednu nekaj uspešnih hajk proti tolovajem. V soboto, 5. t. m., so krenili novomeški domobranci v smeri proti Catežu pri Veliki Loki. Zvedeli so namreč, kako veselo je tam doli. Tolovaji, organizirani v dolenjskem odredu, so prirejali dan na dan vesele mitinge, kjer je bilo v izobilju vseh mogočih dobrot in vina.

Vsi ljudje, ki so prihajali od tam doli, so tako izjavljali. O resničnosti teh izjav se je prepričala tudi domobranska obveščevalna patrula, ki je ugotovila, da se v tem predelu giblje večje skupine tolovajev. Hodili so v sprevodih iz vasi v vas, kradli, požigali in rajali večših do poznega jutra, ko so gospoda štabni tovariši vsi pijani pospali v objemih smrdljivih tolovajk po dišeči mrtvi. Za večjo reklamo jih je spremljala harmonika. Tolovaji pa so kričali na vse grlo, podobno kakor divja supersportna publika pri nogometni tekmi.

Banditi so zlogovali ime svojega zločinskega kolovodje, dokler jim niso domobranci zmešali štrane. Bliskovito so jih iznenadili. Približno ob desetih dopoldne se je vnela pri Catežu ogorčena, a kratka borba, v kateri je padlo 50 komunistov, 11 pa je bilo ujetih. Manjša skupina domobrancev je zaplenila poleg orožja, čevljev, odej in drugega materiala.

Nekaterim tolovajem so je posrečilo zbežati. Potegnili so jo v smeri proti nemški meji. Pa so imeli zopet smolo. Tamkaj jih je spet blagohotno pozdravila obmejna straža. Spet so padali kakor snopje. Domobranci pa so domov grede zapeli zmagoslavno korakno.

V ponedeljek je odšla večja patrulja novomeškega bataljona proti Žužemberku, kjer so si komunisti že tolikokrat opekli prste. Predobro so si zapomnili krvave poraze, ki so jih utrpeli v Žužemberku in širšem kame-nitem Suhe Krajine. Patrulja je med

mislil: »Ne bodo dolgo takole hodili.« Pa smo hodili na akcije tudi tedaj, ko smo imeli posebno čast, da so nam kar tri brigade v okolici Čušperka skozi štirinajst dni posvečale posebno pozornost, in še hodimo. In še toliko in toliko primerov — a mi nismo klonili, čeprav smo vedeli, da ni posebnih težav za rdeče junake v tem, da nam nastavijo mine. Vedeli smo pa tudi, da v takih zankah ni nič kaj prijetno obitiati.

»Za svobodo domovine...«

In zakaj nismo klonili, zakaj nismo napravili nekaterim Grosupeljčanom veselja, da bi nas nenadoma zmanjkalo? Zakaj nismo takega veselja Grosupeljčanom mogli privoščiti? Za mnoge, ki so tako neumni, da pričakujejo od komunistov še kaj dobrega, bi bilo res bolje, če bi jim s tem lahko postregli. Toda mi nismo zaradi teh v Grosupljem, ne hodimo zanje v nevarnost, ampak zato, ker hočemo, da ostanejo naše slovenske domačije ne-požgane in neporušene, ker hočemo ohraniti čast naših mater in sestra in ker smo se s srčno krvjo zavezali, da nočemo, da bi se kdaj čez vse, kar je nam sveto in drago, razgnila peterokraka zvezda kot en sam grozoten krvav madež. Tega ne bomo dopustili nikoli, in zato se ne strašimo še takih žrtev in naporov.

V vsaki veži mora biti nabit seznam oseh, ki sodelujejo v hišni protiletalski zaščiti (starešina, podstarešina, prostovoljni hišni zaščitniki, zdravstvene pomočnice, sli). Zvonice hišnega starešine pri večnih vratih naj bo vidno označen (rdeče pobarvan ali rdeče obrobjen).

Če orodja za hišno zaščito ni mogoče nabaviti, naj ga dajo v uporabo stranke, v kolikor ga imajo. To orodje pa naj bo označeno, da ne bo zamenjavo.

potjo srečala le redke, osamljene tolovaje, ki so očitno izgubili zvezo s preostanki razbitih brigad, ki so jo potegnile na varno, čez Krko in proti Beli Krajini. A se zelo motijo, če mislijo, da jih domobranci tudi tam ne bodo obiskali. Med potjo je padlo devet komunistov. Domobranci so se brez slehernih izgub s plenom vrnili na svoje izhodišče. — Da so tolovaji svoje bande čisto evakuirali iz Suhe Krajine, je potrdil tudi zadnji pohod novomeških borcev, ko vso dolgo pot skozi dolenjske predele ni počil niti en sam strel.

Nekemu vodu udarne skupine majorja Križa se je posrečilo več-raj severno od Stične zapleniti bogato tolovajsko taborišče, katerega vsebina je izdala malone vse terenske skrivnosti OFarjev in rajonskih odborov v Stični in njeni okolici. Poleg mnogo vojaškega materiala in komunistične agitacijske solate je prišlo domobrancev v roke več svežih listin, ki so izdale imena terencev in njihovih družin, ki so dobivale iz gozdov denarne podpore. Poleg drugih so ujeli tudi tičico, ki je vse to pisala. Pri zaslišanju se je na moč trudila, da bi spremenila pisavo, pa jo kljub vsej zvitosti ni mogla. Domobranci so tudi ugotovili, da so mnogi od prizadetih dobivali občutno manjše podpore, kakor pa je bilo navedeno v originalu. Taka je torej »pravičnost« in »enakost« med komunisti.

Dobrova pri Ljubljani vas vabi na veliko protikomunistično zborovanje

ki bo danes v nedeljo ob 9 zjutraj

Dobrova bo dala izraza svojemu protikomunističnemu mišljenju s tem, da se bomo vsi Dobrovčani zborovanja udeležili. Iskreno pa vabimo tudi vse naše prijatelje iz Ljubljane in okolice.

KULTURNI OBZORNİK

Norveška povest

V prevodu Rudolfa Kresala je izšla pred kratkim povest velikega norveškega pisatelja Olafa Duuna »Olsöyski fantje«. S tem se pojavlja v našem prevodnem slovstvu zopet novo ime iz norveške književnosti, ki si je steklo že svetoven glas. Saj spada Olaf Duun med tiste norveške pisateljske velikane, kakor jih svet primerja s Knutom Hamsunom in Sigrid Undsetovo. Duun spada med najznamenitejše sodobne »landsmaalovce«, to je pisatelje, ki pišejo v domačem narečju, kajti znano je, da so starejši kakor Björnson, pisali v uradni knjižnem jeziku, ki je na Norveškem bila — danščina. Olaf Duun ima zdaj 68 let in je ime, s katerim se bomo še srečavali v našem slovstvu. Kolikor vem, se pre-stavlja iz izvirnika njegovo največje delo: šest zvezkov obsegajoča epična zgodovina rodu od l. 1800 do današnjih dni pod naslovom »Saga o Juvinkingih«. Je to zgodovina rodu v šestih generacijah, kjer nastopajo močnimi predniki pa tudi dekadenčni sodobniki, v ospredju pa je boj za občino. V rodu sta vidna dva osnovna značaja teh oseb: eni so bliže pustolovstvu ter so nagnjeni k umetniškemu tipu človeka, drugi pa se zavedajo dolžnosti do kraja ter se bore za oblast v občini ter so rojeni za vodnike. Junaki naj

bi izgledali in uravnali ti dve nasprotji v svoji krvi. Komu se posreči, drugega vrže življenje ob stran. Tako zlasti umetnike, ki se odrečejo svoji drugi naravi. Njih smeh pa je samo bramba pred občutkom, da so že odveč. To je glavni smisel njegovega glavnega romana o Juvinkingih, ki se v prevodu šele pripravlja, ki pa ima za pisatelja tak pomen, kakor za Undsetovo njena »Kristina, Lavransova hči«. Kakor se lahko vse Undsetine povesti smatrajo samo za uvod v to glavno delo, tako tudi Duunove za Juvinkinge. Tudi to delce, ki je izšlo v Kresalovem prevodu »Olsöyski fantje« (str. 181).

Moram priznati, da pri branju te povesti nisem občutil tiste veličine, kakor sem pričakoval spričlo slovesa njegove glavne knjige. Ni to namreč prava napeta povest, pravi roman, ki bi razvezaval enotno problematiko, temveč je splošna slika življenja štirih fantov na otoku Olsöju, katerim zgodaj umrelo oče in mati, pa so navezani sami nase in na služkinje, ki prihajajo s svojo usodo med nje. Fantje raste, hodijo v šolo s čolnom, uganjajo svoje norčije, se zaljublja-jo, greše in se ženijo, se bore z morjem in umirajo od njega. To je razmerje štirih bratov med seboj: Johana, Jägera, Sebulona in Arneja. Ziv-

ljenja in smrti, ko Johan umira ob največji sreči, ki jo je doživljal ob ženi Johani. Potem jo je vzel brat Jäger. Toda ljubilo jo je tudi brat Sebulon in ona njega. Jäger je to vedel, pa je tudi zato še prej umrl za jetiko. Ostala sta še dva, Arne in Sebulon, in njun medsebojni odnos je vsebina tretjega dela. Arne se poroči z Aletto, ki zagospodari na otoku, Johana se preseli na svoj dom. Sebulon pa se res ne more odločiti, da bi jo poročil, čeprav ve, da bo nekoč prišel ponjo in da ga ona čaka. Toda Sebulon ima še svoj odnos do Olge, ki jo je nekoč pustil na cedilu. On sam v se ve ne verje, išče pa zdaj nekoga, ki bi veroval vanj. Se vedno čaka na Johano, ki je bolna, in se ne more odtrgati od nje. Čuti, da ga Bog vodi k nji, druge črne sile pa odtegujejo. On je najboljši skrivnostna postava med brati, notranje je bil povezan z vdovo Johano, ki je hiralna, a doživljal je novo ljubezen mlade Rakele. Poleg tega pa ga je mučil — rop mrtvega kapitana. Izpove se šele po Johanini smrti Rakeli, ko se hoče zaradi tega posloviti od nje, ker je ni vreden, kajti ona veruje vanj. Sebulon je skrivnostna nordijska postava, ki je vsega zmožna, pa sama največ trpi. Ni ubil Freda, pa je vendar kriv slabega sveta, ki ga je zavlekel v smrt. Toda vera Rakele v njegovo nekrivdo ga rešuje, da se odloči poročiti in ustvariti življenje na otoku. Razmerje med bratoma, ki sta si bila notranje tuja, se zjasni prav tedaj, ko

Viden dokaz propadanja

Pred leti so mnogo pisali o zatonu zapada. Mnogi resni misleci so vedno bolj spoznavali, da zunanji znaki kažejo na bližajoči se propad. Vzrok je v nenravnem življenju sodobnega človeka. Bodočnost in trdnost narodov je edino v nravnosti.

Ko je propadala stara Grčija, se je kazal njen propad predvsem v nenravnem življenju. Castili so goloto, sramežljivost pa je izginjala. Isto opazimo ob razpadu rimskega cesarstva. Nenravno življenje se je očitalo predvsem v nedostojni noši. In isto se godi tudi danes. Nedostojna noša priča, da je izginila sramežljivost. Morda se bo kakšen polizanec posmešnil: »Kaj? O sramežljivosti govore v dvajsetem stoletju!« Vendar je to le dokaz, da ta človek dvajsetega stoletja ne ve, kako je sramežljivost važna. Sramežljivost je dihanje čiste duše, obramba pred samim seboj in pred drugimi; sramežljivost varuje bližnjega pred padcem. Sramežljivost ni v hinavskem povešanju oči, vse več je. Sramežljivost pazi nase, zlasti na svojo obleko, da je vsekdar dostojna in ne peha sočloveka v greh. Nihče se ne zgraža, če zdrav-

ni nalezljivo bolnim ne pustijo hoditi okrog in ograjati zdravih. Če bi kdo hotel odstraniti one, ki pohujšujejo mladino z nedostojno obleko in zapeljujejo v greh odrasle, bi se to mnogim zdelo nerazumljivo.

Dobro vemo, kdo je pripravljali pot komunizmu: nenravnost. Kult golote, ki je počasi zastrupljal našo javnost, da celo mnogi dobri niso več vedeli, kaj je še dostojno in kaj ni. Otopela je vest ljudi, pozabili so, da so krivi tujih grehov in propada naroda. Polna usta so imeli besed o narodu, pa so ga vodili v pogubo. Kdor je v grehih nečistosti, ne mara za božjo besedo, ne za svarila duhovnikov in škofov. Pa so se čudili, da so ljudje za komunizem. Skrivaj so gojili strasti, komunizem je obljubljal strastem vso svobodo. Zato so hrepenci po komunizmu.

Božja milost mora ganiti duše, da bodo ljudje spoznali gnusno greha in težko krivdo za nedostojnost v obleki. Prosimo ta teden, da bi si vsi, odrasli in mladina, prizadevali za dostojnost v obleki in v življenju.

Takole so komunistični brezbožniki oskrunili sliko svetniškega škofa Slomška. Nekdaj je velika stenska slika v sliki v ljudski šoli v St. Vidu pri Stični. Ob pogledu nanjo so se učenci spominjali lepih nauk. Pri Slomšku so se učili ljubezni do Boga in do svojega naroda. In vzgojite. Ili — da, predvsem vzgojite. Ili — so imeli v njem vzornika, ki jih je varno vodil pri težkem vzgojnem delu. Ko so komunisti prišli, ki so govorili o neki ljubezni do naroda, zaradi katere naj bi sovražili Boga in Njegovo Cerkev, je prišlo nad narod najhujše: barbarstvo, kakršnega ne pomni slovenska zgodovina. In žalosten dokument tega barbarstva je — poleg mnogih drugih — tudi slika svetniškega škofa Slomška, kot so jo pustili komunisti v ljudski šoli v St. Vidu pri Stični.

Pri gašenju zažigalnih bomb in manjših hišnih požarov je treba zavarovati glavo in obraz. Če nimate čelade in protiplinske maske, dajte na glavo klobuk, ki ste ga prej omočili, pred nos in usta pa zavetite moker robec.

Predložite načrte zaklonišč, če jih še niste, in prijavite popravno načrtov, če ste že po vložitvi načrta izpremenili lego zaklonišča ali napravo vasilnega izhoda. Ti načrti bodo važen pripomoček tehnični službi pri odkopavanju ruševin in reševanju zasutih.

Z Reke

Na napačen naslov se je obrnil. Pred časom je bila neki gospe iz Grobnika ukradena torbica z dokumenti in živiliškimi nakaznicami. Zdal pa ji je — prav njej — ponudil neki mladenič v nakup njene lastne živilske nakaznice in je tako gospa na prav izreden način dobila svoje karte nazaj in sama prišla tatu.

Olje se je spremenilo v vodo. Ko se je vrnila s potovanja, je neka gospa oddala svoje koveče v garderobo. Ko je čez par ur prišla ponje, je na svojo začudenje ugotovila, da je v dveh steklenicah, ki sta bili prej napolnjeni z oljem, zdaj voda. Kovčeg s steklenicami je oddala zaklenjen in ga je tudi zaklenjenega dobila nazaj.

GOSPODARSTVO

Tečaj pengö—marka. Nemška državna banka je odredila, da velja od 1. julija 1944 dalje za oddajo pengö v breme žirovnega računa državne banke pri madžarski Narodni banki tečaj 60.90 marke za 100 pengö, dočim je znašal dosedanj tečaj 73.42.

je katastrofa najbliže. Tik pred poroko je Sebulon v viharju izgubil v morje, prav tako na skrivnostni način, kakor je bil skrivnost vse življenje.

To je samo rahlo skicirana zgodba te povesti, ki niti zgodba ni, kajti vrednost povesti ni v zgodbi, temveč v celotnem razpoloženju življenja na norveškem otoku, med ribijimi lavi, na morju in sožitju z drugimi otočani, predvsem pa v intimnem razmerju teh štirih bratov med seboj, ki se imajo na svoj način radi in ljubijo vsi eno bitje: Johano. Na koncu sta ostala samo še najbolj tuja si, ter tragika Sebulonovega življenja, ki je prav za prav glavni junak povesti. To notranje razmerje ljudi med seboj ter življenje prirode okrog njih je pesniška polnost umetnine, ki je bolj idila kot povest, pa vendar tudi balada z nordijskim mističnim razpoloženjem. Vendar pa prav zaradi pomanjkanja močnejših izrednih poudarkov v razvoju zgodbe same ne zagrabi tako, kakor bi pričakovali, ter nas v tem pogledu celo razočara. Daje pa nam slutiti v njegovem slogu krpekga umetnika, ki spada resnično med moderne klasične norveškega slovstva. Vzbuja na nam mik po glavnem njegovem delu, ki ga bo pokazalo gotovo v močnejši luči.

Zasluga tega prevoda, ki je izšel v prikopni obliki, pa je, da je uvedla k nam novo ime priznanega norveškega pisatelja.

Obnova naših porušenih krajev

Z Vrhnike nam piše bralec: Službena pot me je po preteku več let zopet enkrat zanesla v Ligojno. To je ono ljubko naselje, razprostrto po sončnem pobočju in znano po pridelovanju odličnega sadja. Kot na stolne naših vasi, je tudi Ligojno zadela nesreča, ko je bila l. 1942. požgana skoraj do zadnjega poslopja in nove, živodreče strehe nemo pričajo o groznih dneh komunističnih zločinov.

Ze lani so pričeli vaščani z obnovljanjem kar sami od sebe in letos spomlad jim je prišel na pomoč »Pokrajinski urad za obnovo«. Kakor sem bil vesel živahnega obnovitvenega dela, sem postal potrjen, ko sem si vse ogledal po bližini. Nekaj novega veje iz prenovljenih, še nometanih zgradb. Takoj sem ugotovil, kaj je vzrok. Namesto onih ljubkih, kmečkih oken, omreženih z lepimi figuralnimi okrižji, zijajo iz kmečkih hiš velika tro-

delna okna s šipami od vrha do tal. Hišni vhodi, ki so imeli prej največkrat z ornamentno okrašeno »bangerjo« iz črnega kamna, ki jih poznamo skoraj iz celotne vrhnjske okolice, so danes po večini brez njih. Nekdanja lepota, iz desetih sestavljenih hišna vrata so pri mnogih hišah zamenjana z neokusnimi modernimi vrati, ki bi se prilegala kvečjemu kakšni mestni villi. Celo betonski balkon sem opazil na pritični kmečki hiši. Tu bi morala priskočiti z navodili tehnična nadzorna oblast!

Pripomba uredništva. Kot smo dognali, so bila ta dela izvršena že poprej, preden je sodeloval »Pokrajinski urad za obnovo«. Ta urad organizira sedaj poseben odsek za varstvo narodopisnosti krajev pod vodstvom znanega strokovnjaka in strogo pazi, da se obnavlja ne samo prvotno v gradbenem in higienskem oziru, temveč tudi po zdravih estetskih načelih.

Dogodki in novice današnjega dne

NOVI GROBOVI

† Ivana Treven. V Bogu je zaspala vdova sprovodnica državnih železnic Ivana Treven. Rājno mamo bodo pokopali v ponedeljek ob treh popoldne iz kapele sv. Petra na Zalah.

† Ivan Srebrnič. Izdihnil je v Ljubljani računski inšpektor v pokopu Ivan Srebrnič. Pogreb bo v nedeljo ob petih popoldne iz kapele sv. Antona na Zalah.

† Ludvik Novak. 17. novembra 1943 je smrtno zadet od brezbožne roke omahnil v svojem rojstnem kraju salezijski duhovnik Ludvik Novak. Zemskih ostankov rajnega še niso odkopali. Slovenska maša zadušnica bo v cerkvi sv. Terezije na Kodeljevem v petek, 18. avgusta, ob osmih.

† Frane Rauter. Previden z zakramenti za umirajoče je po daljšem bolehanju zaspal v Bogu g. Frane Rauter, posestnik in bivši župan na Planini pri Sevnici. Sv. maša zadušnica bo v stolnici v ponedeljek, 14. avgusta, ob osmih.

† Lucija Kalinger. Po daljšem bolehanju je v Ljubljani umrla gospa Lucija Kalinger, roj. Rukavina, poslovodkinja gostilne »Ražemc«. Blago mater bodo pokopali v ponedeljek ob pol treh popoldne iz kapele sv. Jožefa na Zalah. Sv. maša zadušnica bo v soboto, 19. t. m., ob osmih v cerkvi sv. Jakoba.

† Viktor Rupret. Pri izvrševanju njegove službe je dohitela smrt strojevodja državnih železnic in posestnika Viktorja Rupreta iz Ljubljane, Ciglerjeva 19. Blagoga rajnega bodo pokopali v ponedeljek ob štirih popoldne iz kapele sv. Krištofa. Naj rajnim sveti večna luč, vsem njihovim dragim naše iskreno sožalje.

OSEBNE NOVICE

Poroka. V cerkvi sv. Frančiška v Spod. Šiški sta se poročila g. Pavlin Jože, akademik, in gđ. Bohine Branklava. Priči sta bila g. Main-tinger Leopold, kemigraf, in g. Bevc Vid, nadporočnik. Mlademu paru želimo obilo sreče!

Poroka. Včeraj sta se poročila v cerkvi pri sv. Družini v Mostah pri Ljubljani gosp. Debevec Franc, pletilec, in gđ. Dolinšek Geni, prikojevalka. Novoporočencema želimo na njuni življenjski poti obilo sreče in blagoslova!

Poroka. V St. Petru pri Novem mestu sta se poročila v ponedeljek, dne 7. avgusta, g. Nadob Stanislav, domobranski poročnik, in gđ. Levin-gar Mileno. Novoporočencema želimo obilo sreče in božjega blagoslova na poti v novo življenje!

ZGODOVINSKI PABERKI

13. velikega srpana:

Leta 1802 se je rodil v Csatuadu na Ogrskem Nikolaj Lenau, s pravim imenom Niembach von Strehlenau, pesnik mehkega liričnega, včasih že bolestopnoozonega razpoloženja. Večje pesnitve: »Fauste«, »Savonarola«, »Don Juan«. Umrl je po dolgi duševni bolezni l. 1850.

14. velikega srpana:

Leta 1808 se je rodil v Središču Kočevar Stefan, zdravnik, narodni buditelj in politik. Studiral je v Mariboru, Gradcu in na Dunaju, služboval pa v Podžetniku in Celju, kjer je 22. februarja 1883. l. umrl. V Gradcu se je seznanil z Gajem in Vrazom in se navdušil za ilirizem. 1848. l. se je kot zastopnik grškega društva »Slovenijec« udeležil hrvatskega sabora v Zagrebu zaradi političnega zbližanja Slovencev in Hrvatov. Bil je središče društvenega in političnega gibanja Savinjske doline. Kot zdravnik in velik rodoljub si je v svojim vztrajnim nesebičnim delom že med sodobniki pridobil obli ugled in spoštovanje.

Dr. Frane Grivec

Narodna zavest in boljše življenje
je samoniklo znanstveno delo ter je kot tako slovenskemu inteligentu neobhodno potrebna

Henrik Federer: Gore in ljudje

je nova knjiga »Slovenčeve knjižnice«

Roman je poln gorske lepote, zdravega optimizma in odkrite poštenosti. V knjigi ni nič sladkobnega, vso zgodbo preveva duh preprostih gorjanov, ki se drže svojih starih navad in ljubezen bolj čutijo kakor kažejo. Skozi vso zgodbo se zliva vroča očetovska ljubezen do nezakonskega otroka, ki hrepeni po očetu in ga slednji tudi najde. Zgodba je zdrav oris preprostega, neskrvarjenega življenja, ki mu dajejo gore še poseben čar.

CERKVENI VESTNIK

Bojevnika slovesnost na Rožniku

Bojevnika slovesnost na Rožniku se začne dne 13. t. m. ob 8 a. sv. maša na Rožniku. Sv. maša bo daroval bivši vojni kurat p. dr. Hadrijan Kotalj. Po a. sv. maši bodo opravljene molitve za umrle bojevnike iz prve svetovne vojne kakor tudi za žrtve, padle v bojih za slovensko domovino. Vabljeni so vsi tovarši iz svetovne vojne kakor tudi kasneje odsluženi vojniki ter slovenski domobranci in člani Narodnih straž.

Cerkvena glasba v cerkvi sv. Jožefa

Cerkvena glasba na praznik Marijinega Vnebovzetja. Cerkev sv. Jožefa. Ob 8 slov. sv. maša; izvajajo se: Misa in hon. st. Josephi sl. Jos. Linner. Graduale: Propter veritatem sl. P. Grisebacher. Offertorium: Ave Maria (iz opere »Gorenjski slav. deke«); p. Hug. Sattner: Marija, kako si lepa...; Kamilo Mašek (1890-1899): Puga na tone »Aleluja« (orgle); Haydn: »Stvarjenje«, recitativ in arija Gabriela iz II. dela (soprano solo); p. H. Sattner: Vstal je Gospod...; G. F. Händl: »Aleluja«; zbor iz oratorija »Mošija«; Mat. Tome: Preludij in fuga na tone »Ite missa est«; in dr. L. Puš: Himna sv. Cirila in Metoda.

Bežigradjani!

Vaš Bežigradjani! Ob letošni 10. obletnici obstoja lastne župnije. Farni cerkveni zbor bo proslavil a koncertom, ki bo na praznik Marijinega vnebovzetja, 15. t. m., po litanih (ob 20).

Zbor vodi g. Jože Hanc, pri orglah bo g. prof. Matija Tome, sopran solo bo pela gđ. Franja Senegačnikova.

Sporod bo naslednji: Max Regor: Te Deum (orgle); iz »Hreštomatije« Solovjeva: Himna sv. Cirila in Metoda; St. Premr: Povsed al Ti... (soprano solo); Ant. Foerster: Ave Maria (iz opere »Gorenjski slav. deke«); p. Hug. Sattner: Marija, kako si lepa...; Kamilo Mašek (1890-1899): Puga na tone »Aleluja« (orgle); Haydn: »Stvarjenje«, recitativ in arija Gabriela iz II. dela (soprano solo); p. H. Sattner: Vstal je Gospod...; G. F. Händl: »Aleluja«; zbor iz oratorija »Mošija«; Mat. Tome: Preludij in fuga na tone »Ite missa est«; in dr. L. Puš: Himna sv. Cirila in Metoda.

Širite knjižnico
ALI - ALI

S Spodnje Stajerskega

Trije zlatomašniki v tihoti. V bazi-liki Matere Milosti ob Dravi se je na praznik karmelske Matere božje, 16. julija, vršila zlata maša frančiškana p. Se-verina Korošec. Slavljenec je do-ma iz Prlekije in je bližnji sorodnik velikega Antona Biserjanskega »Bižiko-vega Tunekar«. Rodil se je v Kapeli 13. maja 1871. Skoraj vsa duhovniška leta je preživel v mariborskem frančiškanskem samostanu. Edina pomoč je sedaj žup-niku o. Emeriku Laudergot. Živel je ve-dno tiho in pobožno. Opekal mu je žali-bog sluh in tudi noge. Slavljenec pa je ostal vedno zvest Koroševemu rodu. — Dne 25. julija pa je obhajal svoj zlatomašniški jubilej Jožef Čede, župnik v Studenicih pri Poljanah. Duhovni svetnik Čede je vodil dolga leta skupino duhovniških tretjerednikov lavantinskih. Slavljenec je bil znana markantna, a po-nižna osebnost. Svojo župnijo je preuredil duhovno, kulturno in gospodarsko v najlepšem smislu. Sovražnika ni imel. — Ravnotako obhajajo te dni zlato sv. mašo Jakob Palir, prvi urednik in ustanovitelj »Glasnika« prešov. Sreča Jezusove-gar. Rojen je bil 1. maja 1866 v Zibiki, posvečen v mašnika 25. julija 1894, novo mašo je bral 15. avgusta 1894 na Tins-ki gori blizu Solte. Zadnja leta pred vojno je bil župnik v Zsumu. »Glasnik« je začel izdajati kot kaplan v Selnci ob Dravi. — Svetnik Čede in župnik Palir živita sedaj med brati Hrvati, kjer sta v ožjem krogu ob spominu na svoje slavila zlata jubileja. Vsem trem naše čestitke!

Preskrba Maribora s kurivom za zi-mo je zelo važno poglavje. Stare zaloge so že skoro pošle in sedaj je v teku velika akcija za napravo drv. Na varnih južnih pobočjih Pohorja in Kozjaka kar mrgoli drvarjev iz Maribora. Tudi taki v gosposkih suknhaj morajo z žago in sekuro v roki pomagati skupnosti. Avto-

Ena sama oseba more navdu-šiti celo deželo za Boga.

(Eymard.)

Koledar

Nedelja, 13. velikega srpana: 11. pobni-koštna; Hipolit in Kasijan, mučenca; Ja-nos Berhman, spoznavalec.

Ponedeljek, 14. velikega srpana: Evzebij, spoznavalec; Atanasija, vdova; Deme-trij, mučenec.

Torek, 15. velikega srpana: Marijino vnebovzetje; Jadert, devica in opatica; Arnulf, škof.

Operno gledališče

Baletni večer. Izven. Ob 17.

Kino Matica

»Se enkrat študente« ob 10.30, 15, 17 in 19.

Kino Union

»Carobne gošče« ob 10.30, 15, 17 in 19.

Kino Sloga

»Jastrebica Wally« ob 15, 17 in 19.

Kino Kodeljevo

»3 Čedone« ob 14.30, 16.45 in 19.

Lekarniška služba

Nečne službe imajo lekarni: v nedeljo: mr. Sušnik, Marjina trg 5; mr. Deu, Gosposvetska cesta 4; mr. Bo-hino ded., Rimski cesta 31; v ponedel-je: mr. Leustek, Realjeva cesta 1; mr. Ba-hovec, Kongresni trg 12, in mr. Ko-motar, Viš, Tržaška cesta.

Zdravniška služba

Nedeljsko zdravniško službo bo opravil od sobote od 20 do ponedeljka do 8 mest-ni zdravnik dr. Vinko Iglar, Ljubljana, Tržaška cesta 14, tel. 22-89.

19-59

sta prvi izžrebani številki potrebni za dvojke. Dvojko je zadel, kdor ima ti dve številki v eni izmed vodoravnih vrst.

Kdor je zadel dvojko, bo dobil:

1. Jurčič: Svet in sad,
2. Gregorčič: Oljki,
3. Pregelj: Na vakance,
4. Balantič: Sonetni venec,
5. Zbornik Zimske pomoči.

Knjige bodo dobnikom na razpolago od ponedeljka 21. t. m. dalje. Za trojke bomo objavili izžrebane številke 17. t. m.

Vsem kupcem tombolskih tablic je na razpolago šaljive »Spev rodni zemlje«.

Opozorjamo, da so tablice še vedno na prodaj v pisarni v Gradišču in v Ulici 3. maja.

Tudi malo knjižno žrebanje bomo vršili dalje do 27. t. m.

STARSII

Dragocen spomin na leta otroštva, name-njena staršem in otrokom, je knjiga **MOJA MLADA LETA**

Uredila Krista Hafner. — Opremil arh. Vlado Gajšek. — Cena kart. L 55.—, vezana v polplatno L 60.—.

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Seznam najdenih predmetov

priljubljenih upravi policije v Ljubljani v mesecu juliju 1944:

Črna denarnica z vsebino okrog 1000 lir: dva bankovca po 100 lir; trije ključi na obročki; dva skupaj zvezana ključa; črna denarnica z različni malimi slikami in ne-koliko lirami; moški naočniki s dozdovno zlatim okvirjem; ženska kromirana zapet-na ura z zmanke »Iko« s kromiranim delom spanke; prometna knjižica za dvokolo gla-seča na ime Grmek Anton; tmesomodni žen-ski »Panama« klošuk in stekleno nalivno pero z držajem okovanim s zlatom.

mobili pa kar sproti odvažajo sveža drva v mesto.

Oseba vest. Župnik v Limbušu pri Mariboru Andraž Bračič je bil zo-pet težko obolen na očeh, da skoro ni mogel več brati sv. maše. Podvrgel se je operaciji, ki je dobro uspela. Bračič je znana osebnost v mariborski okolici, velik šaljivec in priznan kletarski strokovnjak. Maršikoga je on že naučil po-štene obrti. Njegove življenjske skušnje so priznane, saj je že med prejšnjo sve-tovno vojno napravil z odliko poseben izpit.

Iz Srbije

Sedanje srbsko časopisje. Beograd je ostal še nadalje erbsko politično, gospo-darsko in kulturno središče. V njem iz-haja še naprej vodilno erbsko časopisje, ki ima pa danes mnogo večje naklade kot poprej v mernih časih. Vodilni erbski dnevnik je sedaj »Novo Vreme«. Dnev-nik izhaja kot jutranjik. Namesto prejš-nje »Pravde« izhaja sedaj kot večernik »Obnovac«. List ima obiliko prejšnje »Politi-ke«. Za športno občinstvo izdaja »Novo Vreme« tudi tednik »Sport«. Tedensko iz-haja v Beogradu tudi revija »Kolo«, erbskemu podočelju je pa namenjen tednik »Srpsko Seloc«. Vsi ti časopisi izhajajo v založbi »Novo Vreme«.

Člani nižkega gledališča med podočel-skim ljudstvom. Kakor smo že poročali, je bil pri dosedanjih letalskih napadih močno prizadet tudi Niš. Med porušeni-mi in zadetimi hišami je tudi tamošnje gle-dališko poslopje, ki je bilo zgrajeno ne-kaj let pred to vojno. Gledališki igralci, ki so zaradi tega ostali brez zaslužka, so si svojo nadaljnjo existenco zagotovili na ta način, da so se razdelili v več sku-pin, katere sedaj potujejo iz kraja v kraj ter povsod prirejajo gledališke predsta-ve, akademije in koncerte. Igralci imajo skupno prehrano ter si jo kuhajo v skup-nem vojaškem kotlu. Za kuhanje je do-ločena vsak dan druga igralka. Gledali-

Droblne novice

Gospodje s akademsko izo-brazbo udeležite se molitvene ure za mir med narodi in blagor domovine, ki bo danes, v nedeljo, v kapeli Slo-mškovega doma, Poljanska c. 6, od 19 do 20. Knjižice prinesite s seboj. Kdor je nima, mu bo pri molitveni uri na raz-polago v kapeli.

Te molitvene ure bodo redno vsak mesec in sicer drugo nedeljo v mesecu v imenovani kapeli in ob navedeni uri. Tudi slovenska inteligenca bo na ta na-čin v skupni molitvi prosila Boga za po-moč in rešitev slovenskega naroda!

Dekanija Ljubljana-okolice ima mesečno konferenco v četrtek, 17. avgusta.

Zbrano delo Janeza Gregorina »Blagoslov gor« bo izšlo konec tega meseca. Lepo opremljena knjiga bo obsegala 320 strani, s nad 30 ilustracijami Slavka Pengova. Ce-na v prednaročbi je 120 lir in prednaroč-niki bodo dobili knjigo tiskano na boljšem papirju. Narodila sprejema se do včerajša 25. t. m. pisarna SPD, Ulica 5. maja 5-1. Ogledite si del ilustracij, ki so razstavljene v izložbenem oknu Bate.

Dr. BLUMAUER

ordinira v avgustu trikrat na teden: ponedeljek, sredo in petek od 2 do 4 1/2

Namesto venea na grob gospe Justine Bitene je darovala gospa Frančiška Samsa 100 lir za mošćanske reveže. Bog plačal!

Križanski moški kongregantisti imajo na praznik Marijinega vnebovzetja, torek, 15. avgusta, duhovno opravilo jutraj ob 6.30, popoldne pa ob 17 (5). Pri slovesnem shodu bo tudi darovanje za novi oltar Marije Po-magaj v etolnici.

Rižovo združenje in strobo dobe pri Zadrugi malih gospodarjev na Gallusovem nabrežju 33 vsi rejci, ako prinesejo za vsak kilogram po 2 sveči, nad 50 g teški jajci.

Žegoza, zadruga malih gospodarjev na Gallusovem nabrežju 33, obvešča vse rejce, ki prejemajo krmlila, da bo v ponedeljek, 14. in v torek, 15., zaradi čiščenja vsa dan zaprta.

A. Koritnik: »Za dušo«

nova vzgojna knjiga, Mladinska založba, Ljubljana

Goriška Mohorjeva družba bo začela spet izdajati redno letno knjigo. Za leto 1945 bo izdala štiri. Naročnina znaša 30 lir. Knjige naročite lahko takoj v Mohorjevi knjižarni na Miklošičevi cesti 19, kjer je zastopstvo Goriške Mohorjeve družbe za ljubljansko pokrajino.

Pokrajinska delavska zveza nas je za-prosila za sledečo objavo: Da se urodi ša-lij nameščencev denarnih zavodov, zava-rovalnic in hranilnic je bil za pisarno Od-delka bančno-zavarovalnih delojemalcev Pokrajinske delavske zveze v Ljubljani uveden sledeči delovni čas: vse dni razen torkov in četrтков od pol 8 do pol 14; ob torkih in četrťkih od pol 8 do 12 in od 16 do 18. — Ob tem času je tajnik oddelka na razpolago omejenim nameščencem za vse informacije.

Obvezno cepljenje proti davici onih otrok, ki so bili pred 14 dnevi še enkrat cepljeni, bo za vse mestne okraje skupno na mestnem fizikatu v Mestnem domu in sicer v ponedeljek, 14. t. m., v sredo, 16. t. m. in v četrtek, 17. t. m. vsakokrat ob 17 popoldne.

Mestni zaščitni oddelek zaradi snavženja prostorov v sredo, 15. in v četrtek, 17. t. m. ne bo posloval za stranko.

Mestni stanovnjaki urad zaradi snavže-nja uradnih prostorov ne bo sprejemal strank v četrtek, petek in soboto, 17., 18. in 19. t. m. razen v izredno nujnih važnih zadevah.

Veterinarska ambulanta društva malih gospodarjev na Gallusovem nabrežju 33 po-sluje za oboleni živali, razen ob sobotah in

nedeljah, vsak dan od 11-12. Kopunjenja 10-12 tednov starih petelinčkov bo od sedaj naprej vsak ponedeljek, sredo in petek ob 15, kastriranje 4 mesece starih kuncev pa se opravlja vsak ponedeljek in sredo ob 15.

Obdelovalci nlij Jadrana pri kolezih, skem bazenu smo najeli dva stražarja, ki imata nalogo, da primeta vsakogar, ki bi posegal po pridelkih nlij lastnikov. Opo-zarjamo zlasti starše, da opozorijo svoje otroke na to obvestilo, da ne bodo imeli nepotrebnih sitnosti in stroškov. Kopalec pri kolezijskem bazenu naprošamo, naj ne po-legajo med njivami in po travnatih brega-vih, kjer napravljajo škodo pridelkom in tra-vi. V ta namen naj se poslužujejo raje pro-natega sveta. Mestno občino pa prosimo, da napravi kopalec ob kolezijskem bazenu zasilno stranišče, ker opravljajo kopalec svoje potrebe kar na njivah, kar je nebihi-jenljivo in neprijetno za obdelovalce.

Učite se strojeplajal! — Novi eno-, dva- in trimesečni strojeplajal tečaji — dnevalni in večerni — pričenjajo 14., 15. in 16. avgusta. — Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. — Lahka desetsturna me-toda. Učnina zmerna. Vpisovanje dnev-no. — Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj in v bodoče. — Informacije prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

Za dijake in dijakinje srednjih strokov-nih in meščanskih šol pričenjajo novi eno- in dvomesečni počitniški strojeplajal tečaji 14., 15. in 16. avgusta. — Učne ure dopol-dne, popoldne ali zvečer, po želji. — Vpiso-vanje dnevno. Učnina zmerna. — Informa-cije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christo-fov učni zavod«, Domobranska 15.

Povest Bele vrtnice
in Sestra Dragica
izideta v kratkem

Invalid brez noge, oče petih otrok, brez premoženja, najlepše prosti dobra srec, da bi mu podarili kakšno koli obloko za no-vorojenčka. Za vsak dar se najlepše vna-prej zahvaljuje. Darila sprejema uprava Slovenca pod »Ose petih otrok«.

LJUDSKA KNJIGARNA v Ljubljani. Pred sklofje 5, bo od 14. do 23. avgusta v popoldnevih zaprta.

Odvajalni čaj »PLANTA« dobite v vsaki lekarni.

Prijave za vpis v Enoletni trgovski tečaj a pravico javnosti in v Višji trgovski tečaj se sprejemajo med počitnicami dnevno v pi-sarni ravnanstva. — Informacije: Trgov-sko učilišče »Christofov učni zavod«, Dome-branska 15.

Omejitev električnega toka

Že sedaj občuti Ljubljana zlasti pri pro-metu električne cestne železnice, enako je pa mestna elektrarna prisiljena še za-večje omejitve. Z omejitvami so bili do-slej posebno prizadeti kraji naše peri-ferije, ki so se zato upravičeno prito-ževali, da ima središče mesta prednost pred prebivalstvom na robu Ljubljane. Ker pa mestno županstvo vse občane in vse prebivalstvo ceni enako ter si zato prizadeva vsem enako olajšati današnje razmere, kakor je tudi prisiljeno vsem enako razdeliti bremena, zato je moralo mestno županstvo do nadaljnjega po pra-vici odrediti, naj mestna elektrarna od-slej ob največji siški omeji dobavo električnega toka tako, da bo en dan dobivala tok po možnosti polovica Ljub-ljane, drugi dan pa spet druga polovica konsumentov. Opozorjamo torej vse kon-sumente, naj posledice te pravilne ome-jitve upoštevajo ter svoje obrate in go-spodinjstva uredijo tako, da bodo čim-manj pogrešali električni tok tiste dni, ko ga sploh ne bodo dobili. Vojni čas vsaj Evropsi in tudi drugim delom sveta nalagajo skrajno skromnost in največje naloge, zato pa mora videti in potrpeti tudi Ljubljana vsaj omejitve, ki so mno-go oostreje v drugih krajih. Ljubljancem naj upoštevajo, kar se električnega toka tiče, da so drugi, večji in važnejši kraji, med njimi tudi sosednji Zagreb, že 3 leta občutili skrajne omejitve dobave elek-tričnega toka, medtem ko je bila Ljub-ljana zares izjema, ko je do zadnjih dni redno dobivala električni tok v vse množini.

Vsem prijateljem in znancem
sporočamo, da je umrl gospod

**MARKO
KRANJC**

tajnik glavarstva v pok.

Pogreb bo v ponedeljek, 14. av-gusta 1944, ob 34 popoldne v Zal, kapele sv. Andreja, na po-kopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 12. avgusta 1944.

Zalujajoči ostali

O umni organizaciji vseh višjih živi, o njihovi odliki, kako naraste iz ene stanice celo stanišče, oziroma celi udje, kako vse stanice streme za skupnim smotrom, ki je v korist vsega organizma, boste podrobneje brali v zadnji knjigi I. letnika »Svetove« knjižnice. **TAJNOSTI NARAVE** ne smejo manjkati na nobeni knjižni polici. V knjigi, ki jo je napisal prof. dr. Fr. Mihelčič, boste brali še mnogo zelo poučnega. — Naročite se

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Prav zgoden živilski trg

Lepo avgustovsko jutro. Ko so se mahle megle razgale, je Vodnikov živilski trg v soboto že prav zgodaj zavrevel in vzvalovil v tržnem vrvežu. Ob 6 zjutraj so se ljudje že sukali po trgu. Ob 7 pa je bil trg že tako živahen, kakor je bilo to navadno okoli 9 v normalnih časih. In po 7 uri je vse hitelo nakupovat potrebščine za vsakdanjo in zlasti za nedeljsko kuhinjo, ki bo pač morala iznajti primerne jedilne liste, da bo pripravila nedeljsko mizo. Pa naše gospodinjice so najrajši v bodoče že poskrbele za tako nedeljsko dobroto.

Na trgu pod drugim starim kostanjem so stale v daljši vrsti prodajalke piščancev. O njih ceni kronist ne govori. Piščanci pa so bili še kaj hitro porodani. Za domače kunce, ki so bili tudi za prodaj, ni bilo takega zanimanja.

Z doma je pobegnila

Marija Marica, 9 let stara, je 8. t. m. okoli 10 odšla brez varuha z doma in se doslej ni vrnila. Na sebi nosi svetlo zeleno obleko, belo jopico s črno progno, rjave opanke, ima črne dolge lase, čez ramo nosi usnjeno rjavo torbico. Kdor kaj ve o njej, naj javi najbližji policijski stajnici.

Za ukradene rjuhe 5 let robije

V sobi št. 124 okrožnega sodišča je bila v soboto ob 10 dopoldne pred posebnim sodiščem za javno varnost razprava zaradi tatvine rjuh, ki so bile ukradene v nekem javnem dobrodelnem zavodu. V kriminalni razvidnici kot tatvinski tat zasnovani ključarski pomočnik Lovre Tepina je odnele iz omenjenega zavoda 60 rjuh, ki jih je nato prodal poklicnemu vlomilecu Stan-

ku Kaiserju. Ta je njemu plačal rjuhe po 350 lir, a prodal jih je naprej po 650 lir. Bila sta obojena: Lovre Tepina na 5 let robije, Stanko Kaiser zaradi nakupa ukradenega blaga na 3 mesece strogega zapora. Razprava je bila pred sodnikom-podincem.

Kupi fižola in kumar

Letina za visoki fižol in kumare je letos prav dobra in povoljna. Pred tedni so gospodinjice še na trgu stikale od prodajalke do prodajalke, da bi si kupile kak kilogramček stročjega fižola. Sedaj ga je toliko, da ga lahko izbirajo po mili volji. Prihaja na trg le visoki stročji fižol, ki je letos bogato obrodil. Kmetice in ljubljanske vrtnarice ga prodajajo, fižol je šel v soboto izredno dobro v prodaj. Marsikatera gospodinja ga je kupila po več kg. Poleg stročjega fižola je bil trg močno založen s kumarami.

Velik tatinski promet s kolesi

Politijska kronika navaja, da je bilo v času od 3. do 9. t. m. ukradenih v Ljubljani 13 koles v vrednosti 77.600 lir. Vsak dan je bilo ukradeno kakšno kolo, gotove dneve pa tudi po dva in več. Kolesa so bila posamič vredna od 3000 do 14.000 lir.

Najditelj naj vrnejo kolesa

Na Golovcu je bilo 9. t. m. najdeno možno kolo »Fixore« brez gum. Tov. št. 44.276. Kolo je bilo najbrž ukradeno. Lastnik naj se javi na policiji, soba št. 13, III. — Konec junija so pa neki otroci našli tudi na Golovcu dve kolesi brez gum. tako možno kolo »Adlere« in žensko »Gritzer-Heliuse«. Obe kolesi je ukradel neki maloletnik. Najditelji obeh koles so pozvani, da v najkrajšem času oddajo kolesi na policiji, ker bodo drugače imeli sitnosti.

Križanka št. 150

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15						16							
19				20	21				22	23			
24			25			26	27		28		29	30	
31		32						33			34	35	
	36			37		38		39	40		41		
42	43	44		45	46				47			48	
49			50		51	52			53		54		
55	56							57				58	
59	60	61			62		63	64				65	
66					67				68				

Vodravno: 1. italijansko pristanišče v Genovski pokrajini, 8. široka cesta (tujka), 15. lep mladenič iz grškega sajateljstva, 16. tatarski poglavar, 18. prodniti, 19. kraj pri Mariboru, 21. samozvest, 23. podzemski hodniki, 24. dan izumrlega naroda, 25. umetniški izdelek, 27. gradivo, 28. mednarodni alie na pomoč, 30. severni jelen, 31. ma (lat.), 32. jamec, 33. groza, 35. krajini konec zemlje, 36. tišina, 37. staroslovanska pijača, 38. kratka pri naštevaju, 40. ruska reka, 41. Karadžičevo ime, 42. kratka za starejši, 44. možko ime, 46. dete, 47. del sobe, 48. začetnični priimka in imena slov. pesnika in kritika, 49. kratka za akademski naslov, 50. števil, 52. slovnična kratka, 53. zgoden, 54. hodi, 55. dva znaka soglasnika, 56. krilo, 57. ptica, 58. španski spolnik, 59. apetit, 61. jo, 62. osebni zaimek, 64. velika kača, 65. rimski pozdrav, 66. pravoslavna podoba, 67. mesto na Češkem, 68. gospodarska naprava.

Navpično: 1. ime in priimek italijanskega slikarja, 2. turško mesto, 3. koza, 4. ime druge žene angleškega Henrika VIII., 5. kemični znak za litij, 6. ime in priimek slovenskega pisatelja, 9. začetnični imena in priimka živečega slov. pisatelja, 10. kemični znak za erbij, 11. neumen, 12. malik (tujka), 13. drevo, 14. grški filozof, 16. debela palica, 17. del obraza, 20. mleč-

ni izdelek, 22. zelenjava, 25. pokrajina na jugu nemške države, 26. igra na konjih, 28. vzdih, tožba, 29. stajerska reka, 32. gostija, 34. jezen, strog, 38. pojdi (latinsko), 39. ruska reka, 43. ribiška priprava, 45. grča, 47. elan, 48. rastlina, 51. znamenja švicarskih ur, 53. jadranski otok, 60. časovni veznik, 62. pritok Urala, 63. vas pri Ljubljani, 65. okrajšan veznik.

Rešitev križanke št. 149

Vodravno: 1. slepec, 6. ave, 9. pastor, 13. legar, 16. Atena, 18. Kelti, 19. Oger, 20. um, 21. Ala, 22. ri, 24. Mato, 25. Vir, 26. kruh, 27. Paka, 29. kad, 30. ej, 31. ga, 32. ar, 33. Oka, 35. so, 36. ni, 38. ve, 39. Arno, 41. obilo, 42. Sara, 43. sp., 45. bera, 47. eta, 48. kopa, 49. Ca, 50. kam, 52. cent, 53. jara, 54. Pan, 55. idol, 57. ha, 58. mat, 60. na, 61. lire, 62. dolar, 64. lvo, 66. pesmi, 67. oven, 68. Don, 70. tri, 72. smet, 73. mak, 74. karantena, 75. ano.

Navpično: 1. Slovenski dom, 2. legija, 3. Eger, 4. par, 5. Er, 6. ata, 7. veliki traven, 8. ena, 10. Ak, 11. Sem, 12. tlak, 12. Ottava, 14. Rio de Janeiro, 16. Amur, 17. Aras, 20. ura, 23. Iko, 26. kanec, 28. Anapa, 31. grb, 33. obet, 34. Alaj, 37. Tra, 40. oreh, 42. Sora, 44. Padova, 46. Ana, 48. kan, 49. Carmen, 51. molek, pisma, 56. lan, 58. mi, 59. to, 63. por, 65. gre, 68. dan, 69. Na, 70. ti, 71.

Z Notranjskega krasa

Trnovo na Krasu. Prisrčen praznik je doživela preteklo nedeljo naša dolina. Cerkveni pevski zbor Trnovo-II. Bistrica pod spretnim vodstvom g. kaplana Karla Babnika je namreč priredil javen koncert v kino dvorani v Ilirski Bistrici. Kar verjeti nismo mogli, da bo naša pesem spet zadonela v vsaj lepoti kot znanilka boljše dobe. Spored, ki je bil prav posrečeno izbran, je obsegal 14 pesmi in so bili zastopani sledeči skladatelji: Aljaž, Dev, Dolinar, Adamič, Hribar, Zirovnik, Laharnar in Stanko Premrl. Peveči so bili prav dobro izšolani in so pokazali zadovoljiv uspeh s podajanjem samim. Vsi glasovi so bili sigurni in topli, pa tudi dinamika je bila odlična. Tudi solisti so se odrezali dobro. Obširna kino dvorana je bila polna kot že dolgo ne in občinstvo iz vseh slojev je z navdušenim odobravanjem spremljalo potek koncerta. Poleg drugih je rodila val navdušenja Premrlova Slovenska pesem. — Zboru in pevovodju čestitamo k lepemu uspehu z željo, da bi nam še večkrat pripravili tako praznično razpoloženje, da bo tako slovenska pesem skozi mrzlo kraško burjo grela in vnela srca vseh in nas združevala v nesebični ljubezni do naroda.

Operno gledališče

Nedelja, 13. avgusta, ob 17: Baletni večer. Izven. Cene od 40 lir navzdol. Ponedeljek, 14. avgusta: Zaprt. Torek, 15. avgusta, ob 17: »Aldo«. Red Sreda. Gostovanje tenorista Josipa Gostiča. Baletni večer. E. pl. Dohnany: »Pierotin« pajčolan, plesna pesnitev v treh delih. — Pierot — Pogačar, Piereta — Bravničarjeva, Harlekin — Kurbos, Usoda — Polik. Večjak: Japljiva, Bravničarjeva A., Buhova, Susteršičeva in baletni zbor. — E. Grieg: »Peer Gynt«, plesna suita. Peer Gynt — Kurbos, Svet dobrega: Ona — Wisiakova. Njeno spremljevanje. Svet zlega: Zapeljivost — Japljiva. Njeno spremljevanje: A. Bravničarjeva, R. Bravničarjeva, Petanova, Pogačar, baletni zbor. — M. Ravel: »Bolero«, španska plesna suita. Plesajo solisti: Bravničarjeva, Japljiva, Kurbos, Pogačar in vsa baletni zbor. Dirigent D. Zebro, koreograf in režiser inž. P. Golovin, kostumi J. Vilfanova.

P. n. abonente reda Sreda opozarjamo, da imajo za svoj red predstave v torek, na praznik, 15. t. m., ob 17. Verjeto »Aldo« z gostom J. Gostičem in Heybalovo kot Aldo.

Rdeči križ poroča

Dobrim srečni RK v Ljubljani potrebuje stare obleke, čevlje, perila in rjuh. da more ugostiti številnim prosticem, ki so zaradi vojnih razmer težko prizadeti. Zato prosil vse, ki jim je vojna dosežaj priznala, naj bi od svoje zaloge podarili odlično obleko, perilo in čevlje. RK je pripravljen prevzeti tako blago tudi proti primerni odškodnini. Potrebe so velike, zato prosimo, da javite svoj naslov v pisarni RK, oddelke za podporo v šentjakovski šoli. Na željo stranke prevzame RK blago tudi na domu.

Pritožbe glede paketov. Z ozirom na nekatere pritožbe, da prejemajo naslovni paketi, ki jih odpošilja RK, v nepopolnem stanju, sporoča RK, da carinski uradnik vsekakor vpiše stranke zaplombira, konca motova pa nalepi s vinjeto RK. Pakete prevzame naslednji dan carinska pošta in jih odpremi dalje.

Prošnja. RK je že ponovno prošil, naj se javijo pri njem iz vojnega ujetništva, internacije itd. vrnivše se osebe, ali da svoji takih oseb javijo RK vse spremembe glede bivališča teh oseb, na podlagi obvestil, ki jih prejemajo naravnost. Naši prošnji pa se prizadete osebe le redko odzivajo, zaradi česar je naša evidenca nepopolna. Zato prošnja z vsem poudarkom ponavljamo.

Zahvala. RK se nakloni: nameščeni Narodne banke v Ljubljani 300 lir namesto cvetja na krsto blagopokojne gospe Antice Sanein, g. Gertruda Kozina 400 lir namesto cvetja na grob blagopok. go. Ane Hartman, g. Murgelj Vera 100 lir v počastitev spomina blagopok. g. Mahra Suržila, družina Premk 150 lir namesto venca na grob blagopok. go. Justine Bitene, g. inž. Keršič Peter 200 lir namesto venca na grob blagopok. g. dipl. tehn. Petkovska Nikolaja. — Vsem darovalcem priročna hvala!

Knjigo dr. Franca Grivca:

Narodna zavest in holjševisem dobiti v vseh knjigarnah.

~~~~~

To svarilo je prišlo ravno o pravem času. »Gadencij« so takoj pričeli s svojo grdo igrjo. Zdjaj pa zdaj je ležal kak »Stettinovec« na tleh; nekdo je samo osem igralcev nosilo »Stettinovec« barve na igrišču.

Toda igra je prišla do viška, ko je Torker mojstrsko maneviral po sredini igrišča in poslal svojega mladega druga z enim svojih popolnih sunkov na krilo.

»Ustavi ga, Silvo!« je tulila množica. Levega Gadencijeva halfa ni bilo treba vzpodbujati; skušal je za vsako ceno prepričati, da bi njegov nevarni sovražnik naredil še kaj škode.

Ko je pridrel Anton, se je takoj spotaknil ob noge krila. Sledil je tresk — kloščič teles — in na blatnem igrišču je ležalo desno »Stettinovec« krilo in kri mu je tekla iz nevarne rane na čelu.

Zatem se je vzdignilo blazno kričanje. Ves besen od jeze je pritekel »očak« na igrišče in prijel sodnika za roko.

»Poskrbel bom, da vas naši odborniki javijo lignemu razsodišču, ako ne vršite svoje dolžnosti in takoj ne odstranite tistega človeka z igrišča!« je srdito zakričal in pokazal na režečega se Brucka.

»Bilo je le naključje — golo naključje!« je ugovarjal levi half, ki je prišel bliže.

PO VAŠI ŽELJI
VAM IZDELA

KNJIGOVEZNIKA LJUDSKE TISKARNE

V LJUBLJANI
KOPITARJEVA 6/II

CENE SO SKRAJNO NIZKE! POSLUŽITE SE JIH!

»Oddajatelj skupina Jadranske primorje« RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 13. avgust:

7 Poročila v nemščini — 7.30 Veseli zvoki za nedeljsko jutro, vmes 8.30 Poročila v slovenščini — 9 Orgolska glasba — 9.15 Versko predavanje — 9.30 Praznična glasba — 10 Poročila v nemščini — 10.15 Iz domače zakladnice — 11.30 Slovenska ljudska oddaja — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini, napoved sporeda — 12.45 Nemški ljudski koncert — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Pozdrave iz domovine izvajata veliki radijski orkester in komorni zbor pod vodstvom D. M. Sijanec — 14.45 15 minut za podeležje, inž. Primož Simončič: Sadimo oljnat replio — 16 Koncert za vojske, vmes 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 18 Noemrtina glasba nemških skladateljev — 19 Ura pesmi, sodelujeta sopranistka Janja Bankartova in tenorist Rudolf Franel — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Kaj prinaša prihodnji teden — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Nemška glasba — 22 Poročila v nemščini, napoved sporeda — 22.15 Plesni orkester vodi Marijan Vodopivec — 23 Prenos sporeda nemških radijskih postaj.

Dnevni spored za 14. avgust:

Po običajnem dnevnem sporedu: — 20.15 Iz oper. sveta, izvajajo vel. radij. orkester pod vodstvom dirigenta D. M. Sijanec, sodelujeta altistka Elza Karlovac in tenorist Josip Gostič — 21.15 Tako si predstavljam ljubezen — 22 Poročila v nemščini, napoved sporeda — 22.15 Glasba za lahko noč — 23 Prenos sporeda nemških radijskih postaj.

KINO »UNION« 12-71

Nepozabno filmsko delo iz kraljestva nesmrtnih muzike velikih klasikov Bacha in Brahmsa

»Čarobne gosli«

Will Quadflieg, Gisela Uhlen, Eugen Klöpfer, Hans Hermann Schaufuss, Paul Hörbiger, Paul Henckels, Elsa Wagner, Otto Tressler itd.

PREDSTAVE v nedeljo ob 10.30, 15, 17, 19!

KINO »SLOGA« 12-48

Zaradi velikega zanimanja podaljšano še za drugi teden!

V originalni Volefilm visokih planin Mogočna povest o globoki ljubezni drznega dekleta po romaneu Wilhelmine v Hillera

»Jastrebec Wally«

Heldmarie Rathayer, Rupp Rist, Winnie Markus, Leopold Esterle.

PREDSTAVE danes ob 15, 17 in 19!

KINO »MATICA« 12-41

Salve smehal! Salve smehal!

Dve uri nepričljivega razvedrila!

Do solz se boste nasmejali v najbolj zabavni veseligrski sezoni

»Še enkrat študent«

s priljubljenim komikom Heins Rühmannom v glavni vlogi. Film za mlado in staro! — Zaradi izrednega zanimanja

PREDSTAVE ob 10.30, 15, 17 in 19!

KINO »KODELJEVO«

TELEFON 21-91

Vratolomna iskanja na trapezu v največjem cirkuškem filmu

»3 Čodoni«

v glavnih vlogah Josef Sieber, Rene Deltgen, Lena Normann.

Predstave v delavnik ob 19; v nedeljo zaradi izredne dolžine filma ob 14.30, 16.45, 19.

v svoji črtnici razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi, istotako izvrši tudi

vsa druga knjigovodna dela posebno razne vezave v raznih velikostih od preprostih do razkošnih oblik v vseh barvah. Posebni oddelki za izdelovanje damskih torbic, školskih torbic in sličnih, pasov, denarnic, kovčkov in drugega galanterijskega blaga

Vam tudi te predmete vedno v lepih, okusnih in modernih oblikah vsaki čas.

V vsako hišo »Slovenca«!

Po dolgi, mučni bolezni, prevladala s svetotajstvi, nam je umrla naša preljuba, iskrena ljubljena sestra, predobra zlata teta in svakinja, gospa

Viktorija Suhadolnik
roj. Milavec

vdova po davčnem uradniku

Pogreb naše preskrbne tete bo v nedeljo ob pol 17. uri na faro pokopališču. Zlata teta, hvala ti za vse prevelike dobrote, ki si nam jih vedno delila! Planina pri Rakeku, Nemčija, Wien, Cleveland, S. M. Maggiore, dne 11. avgusta 1944.

Zaljubljeni družine:

Milavec, Schmidt, Deržaj, Bottoli

SALEZIJSKI MLADINSKI DOM NA KODELJEVEM

naznanja žalostno vest, da nas je za vedno zapustil in odšel k Bogu po plačilo, smrtno zadet od brezbožne roke v svojem domačem kraju dne 17. novembra 1943

LUDVIK NOVAK

salezijski duhovnik

Truplo dragega pokojnika zaradi neurejenosti razmer počiva še v neblagoslovljeni zemlji. Vsem duhovnim sobratom, prijateljem in znancem priporočamo v molitve njegovo dušo. Slovesna maša zadušnica bo v cerkvi sv. Terezije na Kodeljevem v petek, dne 18. avgusta ob 8. uri.

Ljubljana, dne 13. avgusta 1944.

Dotrpela nam je naša nadvse ljubljena in zvesta žena, mamica, tetka in svakinja, gospa

Lucija Kaling
roj. Rukavina

poslovodkinja gostilne »Ražemc«

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, 14. avgusta, ob 1/3 popoldne z Zal, kapelice sv. Jožefa, k Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 19. avgusta, ob 8 zjutraj v cerkvi sv. Jakoba.

Ljubljana, Gospič, Kamnik, Stojice, Ljutomer, Učice, dne 12. avgusta 1944.

Globoko žalujejo:

Vladimir, soprog Nadica, hčerka rodbine: Kaling, Rukavina, Cvetko, Tomšič, Klubučar, in ostalo sorodstvo

ŽOGA SREČE

Zadel je vanj popolnoma fair, toda Bruck je strmojavil v blato, in ko se je zopet pobral, je znova izbruhnil vihar.

»Daj ga! Ti umazani pes!«

Gadenska množica je, stoječ na prstih, vpila in psovala. To je postalo še huje, ko je sodnik, poln očitanja slovesno posvaril starega športnika in Torkerju zažugal. Rudi se je samo začel. Njegova vest je bila čista. Ta človek, ki je bil toliko let domači notranji desni forward, ni bil nikoli namenoma zagrešil foul-a na nogometnem polju: toda bil je zadovoljen, da je prevrnil Brucka, človeka, katerega je bil zmeraj sovražil; in obšlo ga je veliko veselje.

Deset minut pozneje je imel še drugo zadoščanje. »Gadencij« so sedaj skušali pohabiti slehernega »Stettince«, ki je bil videti nevaren; toda Torker je vprav plesal skozi nasprotne igralce, se umikal nastavljenim komolcem, skakal čez nastavljene noge in se izogibal nevarnemu sunku v gležnje, ki bi ga položili na tla.

To je bila nogometna umetnost vse izza tistega trenutka, ko se je prvi dotaknil žoge; končni sunek pa je bil nemara najboljši od vseh. Ko je bil očaral svo gadensko obrambo, da ga je pustila skozi, in mu je stal nasproti samo levi back, se je naredil, kakor bi mu bilo spodsrdilo v izdajalskem blatu v golovem prostoru, in ko je Gadencij back padel čezenj, je žoga hitro, pa gotovo drsela k »Stettinovu« notranjemu levemu forwardu, ki je bil prihitel in najprej zabil žogo mimo vratarja, nato pa odšel nazaj na sredo igrišča in mahal z rokami, kakor bi bil blazen.

Tako je bila igra izenačena, in kmalu nato je pisalka oznanila polčas.

Srdito odločeni možaki so bili, ki so se v kratkem odmoru zbrali v oblačilnici gostov.

»V tej polovici se pazite, fantje!« je rekel skrbni »očak«, ko so »Stettinci« šli, da obnovijo borbo. »Igrajte pošteno, a pazite na umazano igro!«

SPOROČAMO SVOJIM CENJ.
ODJEMALCEM, DA SO NAŠE
NOVE TELEFONSKE ŠTEV.

TOVARNA FUŽINE 20-54
TRGOVINA SV. PETRA C. 17 28-06

„ŽIMA“

JAGER

MILAN
TOVARNA ŽIME
IN ŠČETK

SE VEDNO NUDIMO:
KVALITETNO ČISTO ŽIMO
RAZNOVRSTNE ŠČETKE

MALI OGLASI

Službe

PRODAJALCE
marjave za prodajo
raznih malih predmetov
in novih koristnih
knjiž. iscem. Naslov v
upravi »Slovenec« pod
št. 7172. (b)

SLUGO
za vsa dela v stalno
službo Benu. Zaradi
inkasa potrebna ga-
rancija ali kaveja.
Naslov v upravi »Slo-
venec« pod št. 7041. (b)

PEKOVSKA
pomocnika
samostojnega za par-
no peč sprejemati ta-
koj. Ponudbe upravi
»Slov.« pod »Samo-
stojna« 7116. (b)

SLUŽKINJO
iže krišćana druž-
na, plača in hrana
dobra. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 7078. (b)

DEKLE
14-15 let potrebujem
čimprej za hiš. pomoč.
Jakob Škrjanc, Ger.
Zadobrova 99, p. D. M.
Polje. (b)

POMOČNIKA
brivskega sprejme ta-
koj. M. Podkrajšek,
Sv. Petra cesta 12. (b)

POMOČNIKA
sebičarskega in ple-
skarskega sprejme za
stalno Tone Malžaj
Gospodstva c. 16. (b)

POSTREZNICO
starejšo rabim vsak
popoldne od pol 2 do
7 ure. Slomškova 31. (b)

KUHARICO
perfektno z dolgolet-
nimi izkušnjami iže
družina dveh oseb za
takoj. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 7089. (b)

HLAPCA
k enemu konju iže
špedicija RANZINGER.
Srednje starosti, večjo
v tem poslu, ki ob-
vlada nemščino, spre-
jme takoj Hotel Metro-
pol v Ljubljani. (b)

HOTELSKO
SOBARJE
srednje starosti, večjo
v tem poslu, ki ob-
vlada nemščino, spre-
jme takoj Hotel Metro-
pol v Ljubljani. (b)

DEKLA
tudi starejša, ki je va-
jena opravljati živil-
ni vrtnega dela, dobi
službo pri A. Agnola,
Dunajska c. 10. (b)

POLJSK. ČUVAJA
za njivo na žmanski
cesti ob Ljubljani
srednjem. Predvaja
Poljanska c. 73. (b)

MLINARJA
samostojnega, spre-
jem takoj po dogo-
voru. Novak Albin,
Log 4, p. Brezovica. (b)

POSTREZNICO
rabim dan v
eden. Zlatisel se
od 11 do 3. Smolefova uli-
ca 13. I. nadst. (b)

KUHARICO
vajejo dobre kuhe,
srednjem v zasebno
hišo poleg sobarice.
Hrana in plača dobri.
Naslov v upr. »Slo-
venec« pod št. 7200. (b)

Službe
iže

VOJNI INVALID
popolnoma slep, z ve-
liko družino, prosi ka-
rinski službe za
svojo 21 letno hčerko,
ki ima 4 razrede
meštanske šole. Naslov
v upr. »Slov.« pod
št. 7028. (a)

Vajenci

VAJENKA
sprejem, Frane Vrbo-
vec, Kovčev, Ljubljana,
Bohoričeva ul. 6. (v)

UCEENKO
za modistovski obrt,
sprejme salon Ani Pu-
hek, Selenburgova 6. (v)

VAJENKA
pridnega in poštenega,
takoj sprejme špecijer-
ska in galanterijska tr-
govina. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 7114. (v)

MLAD DEKO
absolutno mešč. šole
s prav dobrim uspe-
hom, iz dobre pošte-
ne hiše, iže nujno
mesta v manufakturi
ali špecijerji. Naslov
v upr. »Slovenec« pod
»Ljubljana« 7160. (v)

VAJENKO
za specialno trgovino
s predpisano šolsko iz-
obrazbo sprejemati ta-
koj. Sirote brez
sredstev imajo pred-
nost, event. hrana in
stanovanje v hiši. Na-
slov v upr. »Slov.«
pod št. 7213. (v)

VAJENKA
za špecijersko trgovino
sprejemati takoj. Na-
slov v upr. »Slov.«
pod št. 7130. (v)

VAJENKA
sprejme strojno pod-
ljetje ing. Borštner Cenje-
slav, Ljubljana, Jerne-
jeva c. 18. (v)

Radio

RADIO
aparate: Minerva
Cornette, Philips,
Orion, Zerdik, vsi
odlične kakovosti,
prodaja Hinko Privšek,
Ljubljana, Kolo-
dvorska 7. (v)

Radio

RADIO
aparate: Minerva
Cornette, Philips,
Orion, Zerdik, vsi
odlične kakovosti,
prodaja Hinko Privšek,
Ljubljana, Kolo-
dvorska 7. (v)

Radio

RADIO
aparate: Minerva
Cornette, Philips,
Orion, Zerdik, vsi
odlične kakovosti,
prodaja Hinko Privšek,
Ljubljana, Kolo-
dvorska 7. (v)

Prodajo

FLANELO
ugodno prodaja. Naslov
v upr. »Slovenec«
pod št. 7131. (l)

CRPALKO
za gnojnice v dobrem
stanju napreduje. Po-
izve se v upr. »Slov.«
pod št. 7016. (l)

ELEKTRICNE
kuhalnice na dve
plošči, likalnice in
rešaje prodaja. Hinko
Privšek, Ljubljana,
Kolodvorska 7. (l)

RADIO
skoraj nov, 4+1 pro-
daja za 15.800 lir in
nekaj parov čevljev,
skoraj novih št. 45.
Naslov v upr. »Slo-
venec« pod št. 7111. (l)

SPORTNE VOZIČKE
stari material, kras-
ne izdelke, po ugod-
nih cenah prodaja.
Hinko Privšek, Ljub-
ljana, Kolodvorska 7. (l)

BLAGO
za moške stajne in za
eno moško obleko v
sivem prodaja. Omerza
— Dunajska 6-l. (l)

MRČES IN GOLAZEN
uš, stence, bolhe,
šarke, molje, miši,
podgane, voluhare in
bramorne zanesljivo
pokončate s strupom,
ki ga dobite droge-
riji KANC, Zidovska 1. (l)

TENIS RACKET
angleški originalni
izdelki prodaja.
Hinko Privšek, Ljub-
ljana, Kolodvorska 7. (l)

Otroško POSTELJO
z zimnim modro-
nim prodaja. Pogle-
dati na Sv. Petra ces-
ti 52. (l)

PRODAM
2-3 tisoč stare strešne
opeke in 1 tisoč nove
— zavrata. Franc Kanc
— Dravljica. (l)

BOKS ČEVLJE
št. 40, visoke, ženske,
prodaja ali zamenja
za protivrednost. Vpra-
šati Zgor. Zadobrova
pri Polja št. 79. (l)

PRESKO ZA SADIJE
50 litrov, prodaja.
— Arhar Alojzij, Celov-
ška cesta 80. (l)

POZORI
prodaja dve peči in
eno na žaganje. Isto-
tudi kupujem razne
predmete, pohištvo,
perilo, obleke, čevlje
itd. Grebenč, Gallu-
sovo nabrežje 39. (l)

DERA
na gumijastih kolesih,
napredaj. Peterca, Po-
duliška 45. (l)

PEGE IN LISAJ
vam zanesljivo od-
strani »ALBA« krema
DROGERIJA KANC,
Zidovska ulica 1. (l)

PISALNA STROJA
(1) kovčku, pisar-
niški prodaja. Simandl
Dvojakova ul. št. 3. (l)

3 TONSKI VOZ
na pogon z ogeljem fe
v novem stanju zelo
ugodno napreduje. Mer-
kur, Puharjeva 6. (l)

VEČ MOSKIH IN
DAMSKIH KOLES
ter dva športna vo-
zička prodaja Trgov-
na »Ogled«. Mestni
trg 3 (vhod skozi ve-
žo). (l)

BLAGAJNE
ognjvarne, stojke,
ležeče in registrirne
kupim ali prevzamem
v komisijko prodajo.
Hinko Privšek, Ljub-
ljana, Kolodvorska 7. (l)

KUPIMO
bičkelje, bičkelje gume,
trikotje, šiva tudi na-
zaj, prodaja. Simandl,
Dvojakova ul. 3. (l)

PISALNE STROJE
raznih znamk, pisar-
niške in portabl, kupim
ali prevzamem v komi-
sijko prodajo. Hinko
Privšek, Ljubljana,
Kolodvorska 7. (l)

POZORI
Kupujem vrede in vse
tehtilne odpadke ter
plačam po najvišji cen-
i. GREBENC Alojzij,
Gallusovo nabrežje 39,
Ljubljana. (l)

HARMONIKE
klavirske in diatoni-
čne, kupim ali prevzamem
v komisijko prodajo.
Hinko Privšek, Ljub-
ljana, Kolodvorska 7. (l)

STEKLENICE
vseh vrst stalno ku-
pijem po najvišji cen-
i. »METALIA« —
Gospodstva 16, tele-
fon 32-88. (l)

Citajte knjige
»Slovenčeve
knjižnice«

RJUHE
kapne, blazinske pra-
vke in druge po-
steljnine, rabljene in
novi, kupim stalno.
Hinko Privšek, Ljub-
ljana, Kolodvorska 7. (l)

Denar

O POSOJILIH
na hiše, posvetila in
poročila dobite infor-
macije Ljubljana, Be-
škova 13, I. etaž, pri
JUGO-KREDIT. (l)

PRILOGOSTEN
NAKUP
dobro ohranjene foto-
kamere 10/15, Zeiss-
Tessar 4,5-165 mm
z raznim priborom.
Oglejte si jo v dro-
geriji Sanitas, Celov-
ška 153, ena postaja
pred remizo. (l)

GLOBOK
OTROŠKI VOZIČEK
izvrstno ohranjen, po
ugodni ceni prodaja
trgovina »Ogled«
Mestni trg 3. (l)

PRODAM
dva moška kolesa, ma-
lo rabljena, novo dia-
tonično harmoniko s
poloni — Jakovc, Ce-
gnarjeva 4. 00 (l)

PRODAM
jedilni pribor, 47 ko-
sov, rje prost, blago
za moško obleko, zelo
dobro. Jakovc, Ce-
gnarjeva ul. 4. 1 (l)

SANDELE
nove damske drap, s
preblečeno pluto št. 36
in 39 in otroške nove
sandale št. 28 in 29
prodaja. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 7197. (l)

TEŽAK VOZ
v dobrem stanju pro-
daja. Vidovdanska c. 4. (l)

ZAJČJI HLEVEČEK
se ugodno prodaja. Po-
izve se Močnikova 13. (l)

BALINČKE
iz posušene trdga lesa
prodaja. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 7192. (l)

BSALNI STROJ
nemške znamke prvo-
vrstno ohranjen ugod-
no prodaja. Ogled v
dopoldanskih urah.
— Mahničeva 7, Kodelje-
vo. (l)

Kupimo

ZAPRAVLJIVCEK
je malo rabljen ali
stikalnico za sadije,
kupim. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 7093. (k)

DEŽNI PLAŠČ
(balon svila), dobro
ohranjen, moški, z
večjo postavo kupim.
Naslov v upr. »Slo-
venec« pod št. 7112. (k)

JEDILNI PRIBOR
rje prost, in drugi,
z 6 ali 12 oseb; kuh-
niška tehtnica vseh
vrst kupim ali pre-
vzamem v komisijko
prodajo. Hinko Privšek,
Ljubljana, Kolo-
dvorska 7. (k)

SLADKEGA SENA
3000 kg kupim. Ponud-
be na Zabjek 11. (k)

Poljsko KOVAČNICO
(Feldschmiede)
v brezhinjem stanju
kupi Motormetan —
Celovška 28. (k)

OTROŠKE VOZIČKE
globeke in športne,
kupim ali prevzamem
v komisijko prodajo.
Hinko Privšek, Ljub-
ljana, Kolodvorska 7. (k)

RJUHE, KAPNE
in vseh vrst preproge
kupim v trgovini »Ogled«
— Mestni trg 3 (vhod
skozi vežo). (k)

BLAGAJNE
ognjvarne, stojke,
ležeče in registrirne
kupim ali prevzamem
v komisijko prodajo.
Hinko Privšek, Ljub-
ljana, Kolodvorska 7. (k)

KUPIMO
bičkelje, bičkelje gume,
trikotje, šiva tudi na-
zaj, prodaja. Simandl,
Dvojakova ul. 3. (k)

PISALNE STROJE
raznih znamk, pisar-
niške in portabl, kupim
ali prevzamem v komi-
sijko prodajo. Hinko
Privšek, Ljubljana,
Kolodvorska 7. (k)

POZORI
Kupujem vrede in vse
tehtilne odpadke ter
plačam po najvišji cen-
i. GREBENC Alojzij,
Gallusovo nabrežje 39,
Ljubljana. (k)

HARMONIKE
klavirske in diatoni-
čne, kupim ali prevzamem
v komisijko prodajo.
Hinko Privšek, Ljub-
ljana, Kolodvorska 7. (k)

STEKLENICE
vseh vrst stalno ku-
pijem po najvišji cen-
i. »METALIA« —
Gospodstva 16, tele-
fon 32-88. (k)

Citajte knjige
»Slovenčeve
knjižnice«

RJUHE
kapne, blazinske pra-
vke in druge po-
steljnine, rabljene in
novi, kupim stalno.
Hinko Privšek, Ljub-
ljana, Kolodvorska 7. (l)

Denar

O POSOJILIH
na hiše, posvetila in
poročila dobite infor-
macije Ljubljana, Be-
škova 13, I. etaž, pri
JUGO-KREDIT. (l)

PRILOGOSTEN
NAKUP
dobro ohranjene foto-
kamere 10/15, Zeiss-
Tessar 4,5-165 mm
z raznim priborom.
Oglejte si jo v dro-
geriji Sanitas, Celov-
ška 153, ena postaja
pred remizo. (l)

GLOBOK
OTROŠKI VOZIČEK
izvrstno ohranjen, po
ugodni ceni prodaja
trgovina »Ogled«
Mestni trg 3. (l)

PRODAM
dva moška kolesa, ma-
lo rabljena, novo dia-
tonično harmoniko s
poloni — Jakovc, Ce-
gnarjeva 4. 00 (l)

PRODAM
jedilni pribor, 47 ko-
sov, rje prost, blago
za moško obleko, zelo
dobro. Jakovc, Ce-
gnarjeva ul. 4. 1 (l)

SANDELE
nove damske drap, s
preblečeno pluto št. 36
in 39 in otroške nove
sandale št. 28 in 29
prodaja. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 7197. (l)

TEŽAK VOZ
v dobrem stanju pro-
daja. Vidovdanska c. 4. (l)

ZAJČJI HLEVEČEK
se ugodno prodaja. Po-
izve se Močnikova 13. (l)

BALINČKE
iz posušene trdga lesa
prodaja. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 7192. (l)

BSALNI STROJ
nemške znamke prvo-
vrstno ohranjen ugod-
no prodaja. Ogled v
dopoldanskih urah.
— Mahničeva 7, Kodelje-
vo. (l)

Kupimo

ZAPRAVLJIVCEK
je malo rabljen ali
stikalnico za sadije,
kupim. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 7093. (k)

DEŽNI PLAŠČ
(balon svila), dobro
ohranjen, moški, z
večjo postavo kupim.
Naslov v upr. »Slo-
venec« pod št. 7112. (k)

JEDILNI PRIBOR
rje prost, in drugi,
z 6 ali 12 oseb; kuh-
niška tehtnica vseh
vrst kupim ali pre-
vzamem v komisijko
prodajo. Hinko Privšek,
Ljubljana, Kolo-
dvorska 7. (k)

SLADKEGA SENA
3000 kg kupim. Ponud-
be na Zabjek 11. (k)

Poljsko KOVAČNICO
(Feldschmiede)
v brezhinjem stanju
kupi Motormetan —
Celovška 28. (k)

OTROŠKE VOZIČKE
globeke in športne,
kupim ali prevzamem
v komisijko prodajo.
Hinko Privšek, Ljub-
ljana, Kolodvorska 7. (k)

RJUHE, KAPNE
in vseh vrst preproge
kupim v trgovini »Ogled«
— Mestni trg 3 (vhod
skozi vežo). (k)

BLAGAJNE
ognjvarne, stojke,
ležeče in registrirne
kupim ali prevzamem
v komisijko prodajo.
Hinko Privšek, Ljub-
ljana, Kolodvorska 7. (k)

KUPIMO
bičkelje, bičkelje gume,
trikotje, šiva tudi na-
zaj, prodaja. Simandl,
Dvojakova ul. 3. (k)

PISALNE STROJE
raznih znamk, pisar-
niške in portabl, kupim
ali prevzamem v komi-
sijko prodajo. Hinko
Privšek, Ljubljana,
Kolodvorska 7. (k)

POZORI
Kupujem vrede in vse
tehtilne odpadke ter
plačam po najvišji cen-
i. GREBENC Alojzij,
Gallusovo nabrežje 39,
Ljubljana. (k)

HARMONIKE
klavirske in diatoni-
čne, kupim ali prevzamem
v komisijko prodajo.
Hinko Privšek, Ljub-
ljana, Kolodvorska 7. (k)

STEKLENICE
vseh vrst stalno ku-
pijem po najvišji cen-
i. »METALIA« —
Gospodstva 16, tele-
fon 32-88. (k)

Citajte knjige
»Slovenčeve
knjižnice«

RJUHE
kapne, blazinske pra-
vke in druge po-
steljnine, rabljene in
novi, kupim stalno.
Hinko Privšek, Ljub-
ljana, Kolodvorska 7. (l)

Denar

O POSOJILIH
na hiše, posvetila in
poročila dobite infor-
macije Ljubljana, Be-
škova 13, I. etaž, pri
JUGO-KREDIT. (l)

PRILOGOSTEN
NAKUP
dobro ohranjene foto-
kamere 10/15, Zeiss-
Tessar 4,5-165 mm
z raznim priborom.
Oglejte si jo v dro-
geriji Sanitas, Celov-
ška 153, ena postaja
pred remizo. (l)

GLOBOK
OTROŠKI VOZIČEK
izvrstno ohranjen, po
ugodni ceni prodaja
trgovina »Ogled«
Mestni trg 3. (l)

PRODAM
dva moška kolesa, ma-
lo rabljena, novo dia-
tonično harmoniko s
poloni — Jakovc, Ce-
gnarjeva 4. 00 (l)

PRODAM
jedilni pribor, 47 ko-
sov, rje prost, blago
za moško obleko, zelo
dobro. Jakovc, Ce-
gnarjeva ul. 4. 1 (l)

SANDELE
nove damske drap, s
preblečeno pluto št. 36
in 39 in otroške nove
sandale št. 28 in 29
prodaja. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 7197. (l)

TEŽAK VOZ
v dobrem stanju pro-
daja. Vidovdanska c. 4. (l)

ZAJČJI HLEVEČEK
se ugodno prodaja. Po-
izve se Močnikova 13. (l)

BALINČKE
iz posušene trdga lesa
prodaja. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 7192. (l)

BSALNI STROJ
nemške znamke prvo-
vrstno ohranjen ugod-
no prodaja. Ogled v
dopoldanskih urah.
— Mahničeva 7, Kodelje-
vo. (l)

Kupimo

ZAPRAVLJIVCEK
je malo rabljen ali
stikalnico za sadije,
kupim. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 7093. (k)

DEŽNI PLAŠČ
(balon svila), dobro
ohranjen, moški, z
večjo postavo kupim.
Naslov v upr. »Slo-
venec« pod št. 7112. (k)

JEDILNI PRIBOR
rje prost, in drugi,
z 6 ali 12 oseb; kuh-
niška tehtnica vseh
vrst kupim ali pre-
vzamem v komisijko
prodajo. Hinko Privšek,
Ljubljana, Kolo-
dvorska 7. (k)

SLADKEGA SENA
3000 kg kupim. Ponud-
be na Zabjek 11. (k)